

Bibliografia

Bibliography

Archiwa/Archives

Archiwum Akt Nowych, Warszawa:

Hoover Institution, Ministry of Foreign Affairs;
Sztab Główny, 616/199;
Zbiór akt działaczy ruchu robotniczego, akta I. Bielskiej.

Archiwum Główne Akt Dawnych, Warszawa:

Archiwum Królestwa Polskiego 263;
Archiwum Radziwiłłów, Dz. IV.

Archiwum Państwowe w Łodzi, 39/467/7/44, Akta komitetu Giełdowego Łódzkiego, Plantacja bawełny w Turkiestanie.

Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, „Diariusz” Michała Kossakowskiego, „Rok 1922”, t. 1.

Biblioteka Jagiellońska, rkps 119, Piotr I do senatorów polskich, Wyspy Alandzkie, 4/15 VIII 1719.

Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, A. Wysocki, „Dzieje mej służby”.

Geheimes Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz Berlin – Dahlem, I Hauptabteilung, Repositur 11, nr 6715, Axel von Mardefeld, Hauptrelation vom 1732.

Haus- Hof- und Staatsarchiv, Wiedeń, Staatskanzlei, Russland II 55, Berichte 1980.

Hoover Institution (Palo Alto – Kalifornia), Tadeusz Romer Papers 1913–1975, t. 1.

Instytut Józefa Piłsudskiego, Londyn, T. Filipowicz, *Interview* (mps), kol. 108A/1.

Instytut Polski i Muzeum Sikorskiego, Londyn, Ambasada RP w Londynie.

Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Alfred Marsh Collection, inv. nr 71.

Latvijas Valsts vēstures arhīvs, f. 554, B. 1469.

Lietuvos Valstybės Istorijos Archyvas, fondas 378.

National Archives, London, Secretaries of State: State Papers Foreign, Russia (1565–1780), 91/62, 91/63.

- Radio Liberty (Radio Svoboda) Russian Broadcast Recordings, Open Society Archives at Central European University, Budapest, <http://hdl.handle.net/10891/osa:65a99ec8-213d-4f9b-bc9b-6a4b44c7f194> (accessed: 19 V 2023).
- Sächsisches Hauptstaatsarchiv, Dresden, 10026, Geheimes Kabinett.
- Vera and Donald Blinken Open Society Archives at Central European University, Budapest: <https://catalog.osaarchivum.org/> (accessed: 19 V 2023).
- Zamek Królewski w Warszawie, Zbiór Tomasza Niewodniczańskiego w Bitburgu, sygn. 14021.
- Архив внешней политики Российской империи, Москва, ф. 35/1, 79, 80.
- Государственное бюджетное учреждение Тюменской области „Государственный архив Тюменской области”, Тюменская воеводская канцелярия.
- Государственное учреждение Тюменской области „Государственный архив в г. Тобольске”, Тобольская духовная консистория.
- Государственный архив Российской Федерации.
- Российский военно-исторический архив, Главное военно-судное управление.
- Российский государственный архив древних актов, Канцелярия оренбургского губернатора И.А. Рейнсдорпа.
- Российский государственный архив древних актов.
- Российский государственный архив социально-политической истории.
- Российский государственный военно-исторический архив.
- Российский государственный исторический архив.
- Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, Київ.
- Центральний державний історичний архів України, Київ.

Publikacje/First and Secondary Sources

- A Response on Ukraine and „No War But Class War”*, <https://libcom.org/article/response-ukraine-and-no-war-class-war> (accessed: 15 V 2022).
- Adam V., *Rußlandmuslime in Istanbul am Vorabend des Ersten Weltkrieges: die Berichterstattung osmanischer Periodika über Rußland und Zentralasien*, Frankfurt am Main 2002.
- Adler A., *British Anarchism Succumbs to War Fever*, <https://libcom.org/article/british-anarchism-succumbs-war-fever> (accessed: 2 II 2023).
- Affek M., *Rola hetmanów koronnych w genezie i przebiegu mediacji w Rawie Ruskiej w 1716 r.*, „Studia i Materiały do Historii Wojskowości”, 1994, t. 36.
- Alam M., *Trade, State Policy and Regional Change: Aspects of Mughal-Uzbek Commercial Relations, c. 1550–1750*, „JESHO”, 1994, vol. 37, no. 3.
- Alapuro R., *State and Revolution in Finland*, Berkeley–Los Angeles–London 1988.
- Alexander J.T., *Catherine the Great. Life and Legend*, New York–Oxford 1989.
- An interview with anarchosyndicalists from Russia: no war but the class war!*, <https://libcom.org/article/interview-anarchosyndicalists-russia-no-war-class-war> (accessed: 30 X 2022).
- Anarchism, 1914–18. Internationalism, anti-militarism and war*, ed. R. Kinna, M.S. Adams, Manchester 2017.
- Anarchist antimilitarism and myths about the war in Ukraine*, <https://libcom.org/article/anarchist-antimilitarism-and-myths-about-war-ukraine> (accessed: 5 XI 2022).

- Anarchistes en exil. Correspondance inédite de Pierre Kropotkine à Marie Goldsmith 1897–1917*, ed. M. Confino, Paris 1995.
- Anarchiści wobec wojny na Wschodzie, „Inny Świat”, 2013, nr 1.
- Antimilitaristes anarchistes non-violents. Barthélemy de Ligt (1883–1938), Pierre Ramus (1882–1942)*, Lyon 2019.
- Arbatov A.G., *Russia's own imperial road*, in: *20 Years Without the Berlin Wall: A Breakthrough to Freedom*, ed. N. Bubnova, Moscow 2011.
- Aronson I.M., *Troubled Waters. The Origins of the 1881 Anti-Jewish Pogroms in Russia*, Pittsburgh 1990.
- Askenazy S., *Przedostatnie bezkrólewie*, w: *Dwa stulecia XVIII i XIX. Badania i przyczynki*, Warszawa 1901, t. 1.
- Askenazy S., *Z przedostatniego bezkrólewia*, „Biblioteka Warszawska”, 1895, t. 1.
- Backes U., *Autokratien*, Baden-Baden 2022.
- Bairišauskaitė T., *Bajorų dvaras keičia savininką. Vilniaus, Kauno ir Gardino gubernijų dvarų likimai 1863–1914 metais*, Vilnius 2018.
- Bakunin M., *Pisma wybrane*, t. 1–2, oprac. H. Temkinowa, tłum. B. Wścieklica, Z. Krzyżanowska, Warszawa 1965.
- Banse D., Flade F., Müller U., *Deutscher Putin-Unterstützer gibt den Russland-Experten*, <https://www.welt.de/politik/deutschland/article127133177/Deutscher-Putin-Unterstuetzer-gibt-den-Russland-Experten.html> (abgerufen: 13 X 2022).
- Barthold V.V., *Four Studies on the History of Central Asia*, vol. 1, transl. V. and T. Minorsky, Leiden 1956.
- Bartoszewicz H., *Roman Knoll – polityk i dyplomata*, Warszawa 2018.
- Beck J., *Wspomnienia o polskiej polityce zagranicznej 1926–1939*, oprac. A.M. Cienciała, Warszawa–Kraków 2015.
- Beissinger M.R., *Promotion Democracy: Is Exporting Revolution a Constructive Strategy?*, „Dissent”, 2006, vol. 53, no. 1.
- Benjamin M., Davies N., *War in Ukraine: Making Sense of a Senseless Conflict*, introd. K. Vanden Heuvel, New York 2022.
- Beyond Totalitarianism: Stalinism and Nazism Compared*, ed. S. Fitzpatrick, M. Geyer, Cambridge 2008.
- Bichsel Ch., *‘The drought does not cause fear’. Irrigation History in Central Asia through James C. Scott lenses*, „Revue d’études comparatives Est-Ouest”, 2012, vol. 43, no. 1–2.
- Bielicki P., *Stanowisko Federacji Rosyjskiej wobec paktu Ribbentrop–Mołotow za rządów Władimira Putina*, „Dzieje Najnowsze”, 2022, t. 54, nr 2.
- Biržiška V., *Spaudos draudimo klausimai*, „Kultūra”, 1929, t. 5.
- Blakkisrud H., *Russkii as the New Rossiiskii? Nation-Building in Russia after 1991*, „Nationalities Papers”, 2023, vol. 51, no. 1.
- Błachowska K., *Narodziny imperium. Rozwój terytorialny państwa carów w ujęciu historyków rosyjskich XVIII i XIX wieku*, Warszawa 2001.
- Bogaards M., *How to classify hybrid regimes? Defective democracy and electoral authoritarianism*, „Democratization”, 2009, vol. 16, no. 2.
- Bohdanowicz L., *The Muslims in Poland. Their Origin, History, and Cultural Life*, „Journal of the Royal Asiatic Society”, 1942, vol. 74, no. 3–4.
- Borzęcki J., *Nielatwy kompromis: granica ryska w świetle rokowań w Mińsku i Rydze*, „Arcana”, 2004, nr 58–59; *ibidem*, 2005, nr 61–62.
- Boudou A., *Stolica Święta a Rosja. Stosunki dyplomatyczne między nimi w XIX stuleciu*, t. 2: 1848–1883, Kraków 1930.
- Boulouque S., *L'affaire de L'Humanité. Comment le célèbre quotidien tenta de réparaître en pleine occupation nazie*, Paris 2010.
- Brandenberger D., *National Bolshevism: Stalinist Mass Culture and the Formation of Modern Russian National Identity, 1931–1956*, Cambridge (MA) 2002.

- Bregel Yu., *The Sarts in the Khanate of Khiva*, „Journal of Asian History”, 1978, vol. 12, no. 2.
- Bridges P., *Eugene Schuyler, the only Diplomatist*, „Diplomacy and Statecraft”, 2005, vol. 16, no. 1.
- Brooker P., *Non-Democratic Regimes. Theory, Government and Politics*, Basingstoke 2000;
- M. Svoblik, *The Politics of Authoritarian Rule*, Cambridge 2012.
- Broue P., *L'histoire de l'Internationale Communiste 1919–1943*, Paris 1997.
- Browder R.P., *The Origins of Soviet American Diplomacy*, Princeton (NJ) 1953.
- Brownlee J., *Portents of Pluralism: How Hybrid Regimes Affect Democratic Transition*, „American Journal of Political Science”, 2009, vol. 53, no. 3.
- Brudny Y., *Reinventing Russia: Russian Nationalism and the Soviet State, 1953–1991*, Cambridge (MA) 1999.
- Brüggemann K., *Licht und Luft des Imperiums, Legitimations- und Repräsentationsstrategien russischer Herrschaft in den Ostseeprovinzen im 19. und frühen 20. Jahrhundert*, Wiesbaden 2018.
- Brun-Zechowoj W., *Manfred Stern – General Kleber. Die tragische Biographie eines Berufsrevolutionärs (1896–1954)*, Berlin 2000.
- Bruski J.J., *Centrum Państwa Ukraińskiej Republiki Ludowej na wychodźstwie (1920–1940)*, w: *Rządy bez ziemi: struktury władzy na uchodźstwie*, red. R. Żurawski vel Grajewski, Warszawa 2014.
- Brykczynski P., *Primed for Violence: Murder, Antisemitism, and Democratic Politics in Interwar Poland*, Madison 2016.
- Brzezinski Z.K., Friedrich C.J., *Totalitarian Dictatorship and Autocracy*, New York–Washington–London 1956.
- Buliński R., *NTS – legenda „białej” emigracji rosyjskiej*, <https://wiekdwudziesty.pl/nts-legenda-bialej-emigracji-rosyjskiej/> (dostęp: 7 X 2022).
- Buliński R., *Tatarzy litewscy – elita Krymu, Azerbejdżanu i Polski*, <https://jpilsudski.org/artykuly-publicystyka-felietony/felietony/item/2379-tatarzy-litewscy-elita-krymu-azerbejdżanu-i-polski> (accessed: 5 May 2024).
- Bunce V., Wolchik S., *International diffusion and post-communist electoral revolutions*, „Communist and Post-Communist Studies”, 2006, vol. 39, no. 3.
- Burdowicz-Nowicki J., *Pasywność Rosji w czasie bezkrólestwa 1696–1697 a stosunki polsko-rosyjskie*, „Kwartalnik Historyczny”, 2008, t. 115, nr 1.
- Burdowicz-Nowicki J., *Piotr I, August II i Rzeczpospolita, 1697–1706*, Kraków 2010.
- Burdowicz-Nowicki J., *Polityka Piotra I w związku ze sprawą toruńską 1724 r.*, w: *W cieniu wojen i rozbiorów. Studia z dziejów Rzeczypospolitej XVIII i początków XIX wieku*, red. U. Kosińska, D. Dukwicz, A. Danilczyk, Warszawa 2014.
- Butterfield H., *The Reconstruction of an Historical Episode: The History of the Enquiry Into the Origins of the Seven Years' War*, Glasgow 1951.
- Cafer Seydahmet Kırmır, *Moje wspomnienie z rozmowy z Marszałkiem Józefem Piłsudskim*, „Niepodległość”, 1950, vol. 2.
- Campiotti A., *La Suisse bolchévique*, Vevey 2017.
- Carothers Th., *Critical Mission: Essays on Democracy Promotion*, Washington 2004.
- Chase W., *Enemies within the Gates? The Comintern and Stalinist Repression, 1934–1939*, New Haven 2002.
- Chazbijewicz S., *Jakuba Szynkiewicza postać tragiczna*, „Przegląd Tatarski”, 2011, vol. 2.
- Chervonnaya S., Evans D.J., *Left behind: Boris E. Skvirsky and the Chita Delegation at the Washington Conference, 1921–22*, „Intelligence and National Security”, 2014, vol. 29, no. 1.
- Cichoracki P., *Stołpce–Łowcza–Leśna. II Rzeczpospolita wobec najpoważniejszych incydentów zbrojnych w województwach północno-wschodnich*, Łomianki 2012.
- Cieslik A., Verkuyten M., *National, Ethnic and Religious Identities: Hybridity and the Case of the Polish Tatars*, „National Identities”, 2006, vol. 8, no. 2.

- Cimek H., *Komunistyczny Uniwersytet Mniejszości Narodowych Zachodu*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie. Seria Społeczno-Pedagogiczna i Historyczna”, 1995, z. 19 (Historia 5).
- Cooper N., *Biribi: Disciplining and punishing in the French empire*, „French Cultural Studies”, 2018, no. 4.
- Crews R., *For Prophet and Tsar. Islam and Empire in Russia and Central Asia*, London 2006.
- Czaplicka M., *The Turks of Central Asia in History and the Present Day*, Oxford 1918.
- Czarna księga komunizmu. Zbrodnie, terror, prześladowania*, Warszawa 1999.
- Czetwertyński W., *Na wozie i pod wozem (1837–1917). Wspomnienia lat ubiegłych wnukom i wnuczkom opowiedziane*, Poznań (brw.).
- Daniłow: *Rosja nie będzie istnieć w takich granicach. Zobaczymy, jak się rozpada – rp.pl*, 03.03.2023, <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art38063051-danilow-rosja-nie-bedzie-istniec-w-takich-granicach-zobaczymy-jak-sie-rozpada> (dostęp: 15 VI 2023).
- Davis D., *Resurrecting the Granary of Rome: Environmental History and French Colonial Expansion in North Africa*, Athens (OH) 2007.
- Deruga A., *Piotr Wielki a unicy i unia kościelna 1700–1711*, Wilno 1936.
- Dębski S., *Zerwanie przez Wielką Brytanię stosunków dyplomatycznych ze Związkiem Sowieckim w 1927 r. Studium przypadku*, w: *Modernizacja. Centrum. Peryferie. Księga jubileuszowa z okazji 70. rocznicy urodzin Profesora Ryszarda Stemplowskiego*, red. W. Borodziej, S. Dębski, Warszawa 2009.
- Diamond L., *Thinking about Hybrid Regimes*, „Journal of Democracy”, 2002, vol. 13, no. 2.
- Die Weltpartei aus Moskau. Der Gründungskongress der Kommunistischen Internationale 1919 Protokoll und neue Dokumente*, hrsg. W. Hedeler, A. Vatlin, Berlin 2008.
- Dimitrov & Stalin 1934–1943. Letters from the Soviet Archives*, ed. A. Dallin, F.I. Firsov, New Haven 2000.
- Dixon S., *Catherine the Great*, London 2009.
- Dokumenty do historii stosunków polsko-sowieckich 1926–1932 (cz. I: 1926–1929; cz. II: 1929–1932)*, red. P. Głuszkowski, Warszawa 2022.
- Dokumenty z dziejów polskiej polityki zagranicznej 1918–1939*, t. 1: 1918–1932, red. T. Jędruszczak, M. Nowak-Kiełbikowa, Warszawa 1989.
- Doran P.F., *Andrew Mitchell and Anglo-Prussian Diplomatic Relations During the Seven Years War*, New York–London 1986.
- Dryblak Ł., *Pozyskać przeciwnika. Stosunki polityczne między państwem polskim a mniejszością i emigracją rosyjską w latach 1926–1935*, Warszawa 2021.
- Dubnow S., *History of the Jews in Russia and Poland*, transl. I. Friedlaender, vol. 3, Philadelphia 1920.
- Dukwicz D., *Czy rozbiór był wstrząsem? Problem reakcji społeczeństwa szlacheckiego Rzeczypospolitej na zabór części terytorium oraz utratę suwerenności w okresie pierwszego rozbioru*, w: *My i oni. Społeczeństwo nowożytniej Rzeczypospolitej wobec państwa*, red. W. Kriegseisen, Warszawa 2016.
- Dukwicz D., *Na drodze do pierwszego rozbioru. Rosja i Prusy wobec Rzeczypospolitej w latach 1768–1771*, Warszawa 2022.
- Dukwicz D., *Rosja wobec sejmu rozbiorowego warszawskiego (1772–1775)*, Warszawa 2015.
- Dullin S., *Men of Influence. Stalin's diplomats in Europe 1930–1939*, Edinburgh 2012.
- Dydała J., *Dylematy austriackiej polityki wobec Rzeczypospolitej podczas bezkrólestwa 1733 roku*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici. Historia”, 1993, t. 28.
- Dydała J., *Konfederacja krakowska Teodora Lubomirskiego z początków bezkrólestwa 1733 roku a polityka Austrii wobec Rzeczypospolitej*, w: *Trudne stulecie. Studia z dziejów XVII i XVIII wieku ofiarowane profesorowi Jerzemu Michalskiemu w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, red. Ł. Kądziała et al., Warszawa 1994.

- Dydała J., *Postawa „familii” Czartoryskich w bezkrólewiu 1733 roku z perspektywy Wiednia*, w: *Między wielką polityką a szlacheckim partykularyzmem. Studia z dziejów nowożytnej Polski i Europy ku czci Profesora Jacka Staszewskiego*, red. K. Wajda, Toruń 1993.
- Dydała J., *Rywalizacja dyplomatów cesarskiego i francuskiego w Polsce 1733 roku – Heinrich Wilhelm Wilczek i Antonine-Félix de Monti*, w: *Polska wobec wielkich konfliktów w Europie nowożytnej. Z dziejów dyplomacji i stosunków międzynarodowych w XV–XVIII wieku*, red. R. Skowron, Kraków 2009.
- Dydała J., *Saskie próby infiltracji środowisk szlacheckich podczas bezkrólewia 1733 roku*, „Kwartalnik Historyczny”, 2003, t. 110, nr 4.
- Dydała J., *Suwerenność Rzeczypospolitej czy suwerenność „państw” magnackich? (Z doświadczeń bezkrólewia 1733 r.–uwagi dyskusyjne)*, „Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym”, 2020, t. 54, nr 3.
- Dydała J., *Urażone magnackie ambicje czy racja stanu? U źródeł opozycji wobec kandydatury Stanisława Leszczyńskiego w bezkrólewiu 1733 roku*, w: *Spory o państwo w dobie nowożytnej. Między racją stanu a partykularyzmem*, red. Z. Anusik, Łódź 2007.
- Eisenbach A., *Materiały do struktury i działalności gospodarczej ludności żydowskiej w Królestwie polskim w latach osiemdziesiątych XIX wieku*, „Biuletyn Żydowskiego Instytutu Historycznego”, 1959, nr 29.
- Epstein M.N., *Main Configurations of Russian Thought in the Post-Stalin Epoch*, in: *Philosophical Thought in Russia in the Second Half of the Twentieth Century. A Contemporary View from Russia and Abroad*, ed. V.A. Lektorsky, M.F. Bykova, New York 2019.
- Færøvik T., *Mao. Cesarstwo cierpienia*, przeł. E. Partyga, Poznań 2018.
- Feldman J., *Geneza konfederacji tarnogrodzkiej*, „Kwartalnik Historyczny”, 1928, t. 42, nr 3.
- Feldman J., *Polska a sprawa wschodnia*, Kraków 1926.
- Feldman J., *Polska w dobie wielkiej wojny północnej*, Kraków 1925.
- Fiala A., *Anarchism and Pacifism*, in: *Brill’s Companion to Anarchism and Philosophy*, ed. N. Jun, Leiden 2018.
- Fierman W., *Language and Identity in Kazakhstan: Formulations in Policy Documents 1987–1997*, „Communist and Post-Communist Studies”, 1998, vol. 31, no. 2.
- Filipowicz T., *Nasza polityka zagraniczna*, Warszawa 1922.
- Firsow F., Jaźborowska I., *Międzynarodówka Komunistyczna a Komunistyczna Partia Polski*, w: *Tragedia Komunistycznej Partii Polski*, red. J. Maciszewski, Warszawa 1989.
- Flemming J.H. von, *Mémoires (1696–1702)*, wyd. U. Kosińska, Warszawa 2017.
- Friedrich E., *Krieg dem Kriege! Guerre à la guerre. War against War! Oorlog aan den Oorlog!*, Berlin 1924 (wyd. polskie: E. Friedrich, *Wojna wojnie*, koncepcja i tłum. Z. Sękowska, Poznań 2017).
- Friszke A., *Państwo czy rewolucja. Polscy komuniści i odbudowanie państwa polskiego 1892–1920*, Warszawa 2020.
- G.A., *Спротивление Варшавского гетто*, „Социалистический Вестник”, 7 VI 1943, № 11–12.
- Gajos B., *Time Bomb – the Fate of a Certain Metaphor. Is Vladimir Putin an Ethno-nationalist?*, in preparation.
- Gasimov Z., *Warschau gegen Moskau. Prometheistische Aktivitäten zwischen Polen, Frankreich und der Türkei 1918–1939*, Stuttgart 2022.
- Gehlen M.P., *The Politics of Coexistence. Soviet Methods and Motives*, Bloomington 1967.
- Gelderloos P., *The Invasion of Ukraine: Anarchist Interventions and Geopolitical Changes*, <https://itsgoingdown.org/the-invasion-of-ukraine-anarchist-interventions-and-geopolitical-changes/> (dostęp: 14 III 2022).
- Geneza paktu Hitler-Stalin. Fakty i propaganda*, red. B. Musiał, J. Szumski, Warszawa 2012.
- Georgies D., *Biribi*, Paris 1890.

- Gerasimov I., Mogilner M., Glebov S., in cooperation with A. Semyonov, *A New Imperial History of Northern Eurasia, 600–1700. From Russian to Global History*, London–New York 2024.
- Gerovitch S., *From Newspeak to Cyberspeak. A History of Soviet Cybernetics*, Cambridge 2002.
- Gerschewski J., *The Three Pillars of Stability: Legitimation, Repression, and Co-optation in Autocratic Regimes*, „Democratization”, 2013, vol. 20, no. 1.
- Gierowski J.A., *Konfederaci tarnogrodzcy wobec możliwości porozumienia szwedzko-rosyjskiego*, w: *idem, Na szlakach Rzeczypospolitej w nowożytnej Europie*, red. A.K. Link-Lenczowski, Kraków 2008.
- Gierowski J.A., *Między saskim absolutyzmem a złotą wolnością. Z dziejów wewnętrznych Rzeczypospolitej w latach 1712–1715*, Wrocław 1953.
- Gierowski J.A., *Traktat przyjaźni Polski z Francją w 1714 r. Studium z dziejów dyplomacji*, Warszawa 1965.
- Gierowski J.A., *Wokół mediacji w traktacie warszawskim 1716 roku*, w: *Na szlakach Rzeczypospolitej w nowożytnej Europie*, red. A.K. Link-Lenczowski, Kraków 2008.
- Gilbert L., Mohseni P., *Beyond Authoritarianism: The Conceptualization of Hybrid Regimes*, „Studies in Comparative International Development”, 2011, vol. 46, no. 3.
- Girej-Dżabagi W., *Muślimowie polscy*, „Przegląd Islamski”, 1930, vol. 1, no. 1.
- Gmurczyk-Wrońska M., *Stanisław Patek w dyplomacji i polityce (1914–1939)*, Warszawa 2013.
- Gökalp Z., *Hars ve medeniyet*, Istanbul 2016.
- Golicyn A., *Nowe kłamstwa w miejsce starych. Komunistyczna strategia podstępów i dezinformacji*, Warszawa 2007.
- Graur M., *An anarchist „rabbi”. The life and teachings of Rudolf Rocker*, New York–Jerusalem 1997.
- Grąbczewski B., *Kaszgarja. Kraj i ludzie. Podróż do Azji Środkowej*, Warszawa 1924.
- Hanczewski P., *Dyplomacja brytyjska w Europie Środkowo-Wschodniej w latach 1748–1756. Misje w Berlinie, Dreźnie, Petersburgu i Wiedniu*, Toruń 2001.
- Harvey D., *The New Imperialism*, Oxford 2003.
- Haslam J., *Comintern and Soviet foreign policy, 1919–1941*, in: *The Cambridge History of Russia*, t. 3, ed. R.G. Suny, Cambridge 2006.
- Hayes N., *Kazem-Bek and the Young Russians’ Revolution*, „Slavic Review”, 1980, vol. 39, no. 2.
- Hillis F., *Children of Rus’: Right-Bank Ukraine and the Invention of a Russian Nation*, Ithaca 2013.
- Hobson J.A., *Imperialism. A Study*, New York 1902.
- Holly Shissler A., *Between Two Empires: Ahmet Ağaoğlu and the New Turkey*, London 2002.
- Holzer J., Monasterska T., *Na marginesie wydania „KPP. Uchwały i rezolucje”, t. III, V–VI Zjazd (1929–1939)*, Warszawa 1956, „Przegląd Historyczny”, 1957, t. 48, nr 4.
- Horn D.B., *Sir Charles Hanbury Williams and European Diplomacy (1747–1758)*, London–Bombay–Sydney 1930.
- Hornsby R., *Soviet Youth on the March: The All-Union Tours of Military Glory, 1965–87*, „Journal of Contemporary History”, 2017, vol. 2.
- Hosking G., *Russia: People and Empire. 1552–1917*, Cambridge 1997.
- Hroch M., *Asynchronicity of National Movements*, „Studies on National Movements”, 2019, no. 4.
- Hugenberg A., *Unsigned memorandum*, in: *Documents on German Foreign Policy 1918–1945, Series C, vol. 1: The Third Reich, First Phase, January 30 – October 14, 1933*, London 1957.
- Ihnatowicz I., *Z badań nad kapitałem łódzkim na Kaukazie na przełomie XIX i XX w.*, „Przegląd Historyczny”, 1963, t. 54, nr 4.
- Imperia, narody i społeczeństwa Europy Wschodniej i Środkowej na progu pierwszej wojny światowej*, red. A. Nowak, Warszawa 2016.
- Imperial Victims – Empires as Victims: 44 Views*, ed. A. Nowak, Warszawa 2010.
- Inquiry: Anarchists and the War in Ukraine*, <https://kontradikce.flu.cas.cz/en/online-content/156> (accessed: 10 I 2024).

- Ivanov K., *Science after Stalin: Forging a New Image of Soviet Science*, „Science in Context”, 2002, no. 15.
- Janik M., *Dzieje Polaków na Syberii*, Warszawa–Wrocław 1991.
- Janušauskas R., *The Identities of the Polish Tatars*, „Polish Sociological Review”, 1998, vol. 124, no. 4.
- Januszewska-Jurkiewicz J., *Tatarzy na Wileńszczyźnie w okresie międzywojennym. Wyznawcy islamu w otoczeniu chrześcijańskim jako grupa o dwuszczeblowej świadomości narodowej*, „Rocznik Stowarzyszenia Naukowców Polaków Litwy”, 2015, vol. 15.
- Jarochoński K., *Dzieje panowania Augusta II od śmierci Jana III do chwili wstąpienia Karola XII na ziemię polską*, Poznań 1856.
- Jaworski R., *Das geteilte Polen (1795–1918)*, in: *Eine kleine Geschichte Polens*, hrsg. idem, Ch. Lübke, M.G. Müller, Frankfurt am Main 2000.
- Jewsiewicki W., *Zesłanie konfederatów barskich na Syberię i do Kraju Orenburskiego*, „Niepodległość i Pamięć”, 1998, nr 11.
- Jędrzejewicz W., Cisek A., *Kalendarium życia Józefa Piłsudskiego 1867–1935*, t. 1–3, Wrocław et al. 1994.
- Joffe M., *Autocracy, Capitalism and Empire: The Politics of Irrigation*, „Russian Review”, 1995, vol. 54.
- Joseph II und Katharina von Russland. Ihr Briefwechsel*, hrsg. A. Ritter von Arneth, Wien 1869.
- Jundo-Kaliszewska B., Lachowski T., *Odzyskanie niepodległości przez państwa bałtyckie w świetle procesu rozpadu ZSRS oraz następcze rozliczenie okresu sowieckiej okupacji. Wybrane aspekty natury prawnej i politycznej*, „Władza Sądzenia”, 2021, t. 20.
- Kaczmarski K., *Sprawa pisma „Jestem Polakiem” (1940–1941). Przyczynnik do dziejów prasy polskiej na wychodźstwie w czasie II wojny światowej*, „Glaukopis”, 2007, nr 9–10.
- Kaczyńska E., *Wstęp, w: Zesłanie i katorka na Syberii w dziejach Polaków 1815–1914*, red. A. Brus, E. Kaczyńska, W. Śliwowska, Warszawa 1992.
- Kalifa D., *Biribi. Les bagnes coloniaux de l’armée française*, Paris 2009.
- Kaluża S., *Анархическая организация во время войны и кризиса*, <https://telega.ph/Anarhicheskaya-organizaciya-vo-vremya-vojny-i-krizisa-03-05> (дата обращения: 5 III 2022).
- Kamiński A., *Konfederacja sandomierska wobec Rosji w okresie poaltranzstadzkim*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1969.
- Kamiński A.A., *Michaił Bakunin. Życie i myśl*, t. 2: *Podpalacz Europy (1848–1864)*, Wrocław 2012.
- Kamiński M.K., *Beneš na przeszkodzie porozumienia z Polską*, „Dzieje Najnowsze”, 2014, t. 46, nr 2.
- Kamocki J., Miśkiewicz A., *Tatarzy słowiańszczyzną obłaskawieni*, Kraków 2004.
- Kane E., *Russian Hajj. Empire and the Pilgrimage to Mecca*, Ithaca 2020.
- Kantecki K., *Stanisław Poniatowski, kasztelan krakowski, ojciec Stanisława Augusta*, t. 2, Poznań 1880.
- Kaplan H., *Russia and the Outbreak of the Seven Years’ War*, Berkley–Los Angeles 1968.
- Kappeler A., *Der schwierige Weg zur Nation: Beiträge zur neueren Geschichte der Ukraine*, Vienna–Köln–Weimar 2003.
- Kappeler A., *Russland als Vielvölkerreich: Entstehung, Geschichte, Zerfall*, München 1992.
- Kellogg M., *Rosyjskie źródła nazizmu*, tłum. S. Kędzierski, Poznań 2015.
- Ken O., „Alarm wojenny” wiosną 1930 roku a stosunki sowiecko-polskie, tłum. A. Achmatowicz, „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”, 2000, t. 35.
- Kętrzyński S., *Sowiety i Europa. Przemówienie p. ministra Kętrzyńskiego na trzecim obiedzie Przyjaciół „Czasu”*, „Czas”, 19 II 1927.
- Kinna R., *Kropotkin: Reviewing the Classical Anarchist Tradition*, Edinburgh 2016.

- Kirkpatrick J.K., *Dictatorships and Double Standards. The Classic Essay That Shaped Reagan's Foreign Policy*, „Commentary”, 1979, no. 11 (November), <https://www.commentary.org/articles/jeane-kirkpatrick/dictatorships-double-standards/> (accessed: 28 Apr. 2024).
- Kirkpatrick J.K., *U.S. Security and Latin America*, „Commentary”, 1981, no. 1 (January).
- Kirschenmann P.P., *Information and Reflection. On Some Problems of Cybernetics and How Contemporary Dialectical Materialism Copes with Them*, New York 1970.
- Kivelson V.A., Suny R.G., *Russia's Empires*, New York–Oxford 2017.
- Klier J.D., *Pobedonostsev, Konstantin (1827–1907)*, in: *Antisemitism: A Historical Encyclopedia of Prejudice and Persecution*, ed. R.S. Levy, vol. 1, Santa Barbara 2005.
- Klier J.D., *Russians, Jews, and the Pogroms of 1881–1882*, Cambridge 2011.
- Klier J.D., *Why were Russian Jews not „Keisertreu”?*, „Ab Imperio”, 2003, t. 4.
- Klimecki M., *Sowietyzacja Polski w 1920 roku, „Tymczasowy Rewolucyjny Komitet Polski” oraz jego instytucje latem i jesienią tegoż roku*, Toruń 2016.
- Klöster, *Starzen und Ikonen: 1000 Jahre Russisch-Orthodoxe Kirche*, hrsg. G.A. Rahr, A. Sikojev, Moers 1988.
- Kochański A., *Dwie autobiografie Bolesława Bieruta z 1940 i 1941 r.*, „Zeszyty Historyczne”, 2008, z. 163.
- Kolstø P., *Introduction: Russian nationalism is back – but precisely what does that mean?*, in: *The New Russian Nationalism. Imperialism, Ethnicity and Authoritarianism, 2000–2015*, ed. P. Kolstø, H. Blakkisrud, Edinburgh 2016.
- Kołakowski L., *Main Currents of Marxism. Its Origin, Growth and Dissolution*, vol. 3: *The Breakdown*, Oxford 1978.
- [Konarski S.], *Rozmowa pewnego Ziemianina ze swoim Sąsiadem o teraźniejszych okolicznościach roku 1733*, bmrw. [Lipsk 1733].
- Konopczyński W., *Polska a Szwecja*, Warszawa 1924.
- Kornat M., *Pakt Ribbentrop–Molotow. Interpretacje, mity, rzeczywistość*, „Dzieje Najnowsze”, 2020, t. 52, nr 1.
- Kornat M., *Stanisław Patek i początki jego misji w Moskwie w r. 1927 (w świetle nowych dokumentów)*, „Zeszyty Historyczne”, 2007, nr 160.
- Kornat M., Wołos M., *Józef Beck 1894–1944. Biografia*, Kraków 2020.
- Kosińska U., *„Aby zrozumieli potrzebę protekcji Waszego Imperatorskiego Wielicestwa dla siebie...” – metody uzależniania polskich elit przez dyplomację rosyjską w dobie bezkrólestwa 1733 r.*, w: *Między obowiązkami, przywilejami a prawem Rzeczypospolitej XVI–XVIII wieku. Elity w państwie polsko-litewskim*, red. A. Barwicka-Makula et al., Warszawa 2023.
- Kosińska U., *August II w poszukiwaniu sojusznika. Między aliansem wiedeńskim a hanowerskim*, Warszawa 2012.
- Kosińska U., *Could a Portuguese prince become King of Poland? The candidacy of Don Manuel de Bragança for the Polish throne in the years 1729–1733*, „Slavonic & Est European Review”, 2016, t. 94, nr 3.
- Kosińska U., *Kandydatura Emanuela Portugalskiego (Don Manuela de Bragança) do tronu polskiego w latach 1729–1733*, w: *Wokół wolnych elekcji w państwie polsko-litewskim XVI–XVIII wieku. O znaczeniu idei wyboru–między prawami a obowiązkami*, red. M. Markiewicz, D. Rolnik, F. Wolański, Katowice 2016.
- Kosińska U., *Liberum veto jako narzędzie niszczenia sejmów przez państwa ościenne w czasach Augusta II*, „Biblioteka Epoki Nowożytnej”, 2016, t. 4: *Liberum veto*, nr 1.
- Kosińska U., *Niezrealizowany rosyjski projekt wojny z Rzeczpospolitą i jej rozbioru z 1732 r.*, w: *Pierwszy rozbiór Polski w świetle najnowszych badań*, red. J. Bajer, J. Kordel, Warszawa 2023.
- Kosińska U., *Porwanie Hrehorego Hercyka w 1720 roku. Losy stronników Iwana Mazepy a stosunki polsko-rosyjskie w ostatnich latach wojny północnej*, „Przegląd Historyczny”, 2015, t. 106, nr 1.

- Kosińska U., *Rosja wobec sejmu jesiennego 1720 r.*, „Kwartalnik Historyczny”, 2004, t. 111, nr 1.
- Kosińska U., *Rosyjskie plany wywołania antykrólewskiej konfederacji i detronizacji Augusta II w 1719 r.*, „Kwartalnik Historyczny”, 1999, t. 106, nr 3.
- Kosińska U., *Saksonia, Rzeczpospolita i Szwecja a koniec wojny północnej (1721–1732)*, „Zapiski Historyczne”, 2021, t. 86, nr 4.
- Kosińska U., *Sejm 1719–1720 a sprawa ratyfikacji traktatu wiedeńskiego*, Warszawa 2003.
- Kosińska U., *Sondaż czy prowokacja? Sprawa Lehmana z 1721 r., czyli o rzekomych planach rozbiorowych Augusta II*, Warszawa 2009.
- Kosińska U., *Stanowisko Rosji wobec rokowań Augusta II ze Szwecją (1720 r.)*, „Kwartalnik Historyczny”, 2005, t. 112, nr 4.
- Kosińska U., *U źródeł zjawiska odwoływania się do potencji ościennych w polskich sporach wewnętrznych – casus roku 1730*, „Studia z Dziejów Rosji i Europy Środkowo-Wschodniej”, 2019, t. 54, nr 1.
- Kowalczyk E., *Polityczna Szkoła Wojskowa w Leningradzie dla działaczy Komunistycznej Partii Polski. Zarys genezy i funkcjonowania (1925–1932)*, „Pamięć i Sprawiedliwość”, 2016, nr 27.
- Kraj K., *Badania naukowe nad służbami specjalnymi*, „Studia Administracji i Bezpieczeństwa”, 2020, nr 8.
- Kraj K., *Rosyjska wspólnota organów bezpieczeństwa*, Kraków–Wrocław 2017.
- Krastev I., *The Paradoxes of the New Authoritarianism*, „Journal of Democracy”, 2011, vol. 22, no. 2.
- Kraushar A., *Konfederaci barscy na Syberyi (1774)*, Kraków 1895.
- Kriegseisen W., *Dysydenci i dżunicy w Rzeczypospolitej epoki stanisławowskiej*, w: *Stanisław August i jego Rzeczpospolita. Dramat państwa, odrodzenie narodu*, red. A. Sołtys, Z. Zielińska, Warszawa 2013.
- Kriwicki W., *W tajnej służbie Stalina*, Warszawa 2002.
- Kropotkin P., *Finland: A Rising Nationality*, „Nineteenth Century”, 1885.
- Kropotkin P., *The Coming War*, „Nineteenth Century”, 1913, <https://kropotkin.site/kropotkin-peter-1913-the-coming-war> (accessed: 20 V 2023).
- Kropotkin P., *Anti-militarism. Was it Properly Understood?*, „Freedom. A journal of anarchist communism”, 1914, vol. 28, no. 307.
- Kropotkin P., *Césarisme*, „Les Temps Nouveaux”, 1898, no. 32; no. 34; 1899, no. 37.
- Kryczyński O., *Statut o stosunku państwa do gminy muzulmańskiej w Polsce*, „Przegląd Islamski”, 1930, vol. 1, no. 4.
- Kulakauskas A., *Apie tautinio atgimimo sąvoką, tautinių sąjūdžių epochą ir lietuvių tautinį atgimimą*, „Lietuvių Atgimimo istorijos studijos”, t. 1: *Tautinės savimonės žadintojai: nuo asmens iki partijos*, 1990.
- Kulakauskas A., *Kova už valstiečių sielas*, Kaunas 2000.
- Kuromiya H., *Przebudowa społeczna w Europie Środkowo-Wschodniej po II wojnie światowej w planach Józefa Stalina*, w: *„Rewolucja społeczna” czy „dzika przebudowa?”: Społeczne skutki przekształceń własnościowych w Polsce (1944–1956)*, red. T. Osiński, Lublin 2016.
- Kuromiya H., *Stalin, Japan, and the Struggle for Supremacy over China, 1894–1945*, London 2023 (<https://doi.org/10.4324/9781003203353>).
- Kuromiya H., *Stalin's Great Terror and The Asian Nexus*, „Europe-Asia Studies”, 2014, vol. 66, no. 5.
- Kuusinen A., *Pierścienie przeznaczenia. Życie w sowieckiej Rosji od czasów Lenina do czasów Breżniewa*, tłum. H.B., Warszawa 1988.
- Laruelle M., *In the Name of the Nation. Nationalism and Politics in Contemporary Russia*, New York 2009.
- Laruelle M., *Russia as an Anti-Liberal European Civilization*, in: *The New Russian Nationalism: Between Imperial and Ethnic*, ed. P. Kolstø, H. Blakkisrud, Edinburgh 2016.

- Laursen O.B., *Anarchist Anti-Imperialism: Guy Aldred and the Indian Revolutionary Movement, 1909–1914*, „Journal of Imperial and Commonwealth History”, 2018, vol. 46, no. 2.
- Laursen O.B., *Anti-Imperialism*, in: *The Palgrave Handbook of Anarchism*, ed. C. Levy, M.S. Adams, Basingstoke 2019.
- Lazzerini E.J., *Ismail Bey Gaspirali and Muslim Modernism in Russia, 1878–1914*, PhD dissertation, University of Washington, Seattle 1973.
- Le Maitron. Le dictionnaire biographique du mouvement ouvrier et ouvement social*, <https://maitron.fr/spip.php?article23842> (accessed: 23 V 2024).
- „Leftists” outside Ukraine are used to listening only to people from Moscow: Interview with anarcho-syndicalists in Eastern Ukraine, https://freedomnews.org.uk/2022/10/04/leftists-outside-ukraine-are-used-to-listening-only-to-people-from-moscow-interview-with-rkas-anarcho-syndicalists-in-eastern-ukraine/?fbclid=IwAR1TGZAYq9JtTJFR_xV2gqqLm-7hE7iQ8f-RfIp7ZUQ8dZ_uD1E5MSyQnxH8, (accessed: 4 X 2022).
- Lemercier-Quellejay Ch., *Le monde musulman soviétique d'Asie Centrale après Alma-Ata (décembre 1986)*, „Cahiers du monde russe et soviétique”, 1991, vol. 32, no. 1.
- Levi S.C., *India, Russia and the Eighteenth-Century Transformation of the Central Asian Caravan Trade*, „Journal of the Economic & Social History of the Orient”, 1999, vol. 42, no. 4.
- Levi S.C., *The Rise and Fall of Khoqand 1709–1876*, Pittsburg 2017.
- Levin V., *Civil Law and Jewish Halakhah: Problems of Coexistence in the Late Russian Empire*, in: *Religion in the Mirror of Law Eastern European Perspectives from the Early Modern Period to 1939*, ed. Y. Kleinmann, S. Stach, T.L. Wilson, Frankfurt am Main 2016.
- Levin V., *Russian Jews and the Russian Right: Why Were There No Jewish Right-Wing Politics in the Late Russian Empire?*, in: *The Tsar, the Empire, and the Nation. Dilemmas of Nationalization in Russia's Western Borderlands, 1905–1915*, ed. D. Staliūnas, Y. Aoshima, Budapest–New York 2021.
- Levitsky S., Way L.A., *The Rise of Competitive Authoritarianism*, „Journal of Democracy”, 2002, vol. 13, no. 2.
- Linz J.J., Stepan A., *Problems of Democratic Transition and Consolidation. Southern Europe, South America, and Post-Communist Europe*, Baltimore 1996.
- Linz J.J., *Totalitarian and Authoritarian Regimes*, Boulder 2000.
- Lisek A., *Litwini na sejmie elekcyjnym w 1733 roku*, w: *Z dziejów XVII i XVIII wieku. Księga jubileuszowa ofiarowana Profesorowi Michałowi Komarzyńskiemu*, red. J. Kwak, Katowice 1997.
- Lisek A., *Postawa Radziwiłłów w okresie przedostatniego bezkrólewia i w pierwszych miesiącach wojny domowej (1733–1734)*, w: *Radziwiłłowie. Obrazy literackie. Biografie. Świadectwa historyczne*, red. K. Stępnik, Lublin 2003.
- Lohr E., *Nationalizing the Russian Empire: The Campaign against Enemy Aliens during World War I*, Cambridge (MA) 2003 (Russian translation: Э. Лор, *Русский национализм и Российская империя: Кампания против «вражеских подданных» в годы Первой мировой войны*, перев. В. Макаров, Москва 2012).
- Loupan V., Lorrain P., *L'argent de Moscou. L'histoire la plus secrète du PCF*, Paris 1994.
- Lubicz Chojecki K., *Pamięć dzieł polskich. Podróż i niepomysłny sukces Polaków*, red. A. Kuczyński, Z.J. Wójcik, Bagno et al. 1997.
- Lubomirski S., *Pamiętniki*, wyd. W. Konopczyński, Lwów 1925.
- Lumans V.O., *Latvia in World War II*, New York 2006.
- Lumans V.O., *The Baltic States: Lithuania, Latvia and Estonia*, in: *Joining Hitler's Crusade. European Nations and the Invasion of the Soviet Union, 1941*, ed. D. Stahel, Cambridge 2017.
- Łakociński Z., *Magnus Stenbock w Polsce*, Wrocław 1967.
- Łaniewski A., „Мир хатам, війна палацам!” Ukraińscy anarchiści wobec teorii i praktyk Euromajdanu, „Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej”, 2022, nr 3.
- Łazowska B., *Spis ludności na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej w 1919 r.*, „Wiadomości Statystyczne”, 2019, vol. 64, no. 10.

- Łossowski P., *Z dziejów polityki zagranicznej II Rzeczypospolitej – ministrowie Skirmunt, Narutowicz, Skrzyński*, „Kwartalnik Historyczny”, 1988, t. 95, nr 3, s. 20.
- Łubieńska C., *Sprawa dysydencka 1764–1766*, Kraków–Warszawa 1911.
- Łuczewski M., *Kapitał moralny. Polityki historyczne w późnej nowoczesności*, Kraków 2017.
- Łukowski G.T., *The Szlachta and the Confederacy of Radom, 1764–1767/68. A Study of the Polish Nobility*, Roma 1977.
- Macuk A., *Polityka rosyjska w Rzeczypospolitej w 1733 roku a kandydatura „Piasta”*, „Klio. Czasopismo poświęcone dziejom Polski i powszechnym”, 2014, t. 29, nr 2.
- Macuk A., *Szlachta województwa nowogródzkiego wobec elekcji Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III w 1733 roku*, „Przegląd Historyczny”, 2005, t. 96, nr 1.
- Madariaga I. de, *The Secret Austro-Russian Treaty of 1781*, „Slavonic and East European Review”, 1959, t. 38.
- Maintron J., *Histoire du mouvement anarchiste en France, 1880–1914*, Paris 1955.
- Majoraty w Królestwie Polskim, „Gazeta Warszawska”, 1884, nr 260.
- Malatesta E., *Pro-Government Anarchists*, in: Errico Malatesta. *His Life Ideas*, ed. V. Richards, London 1965.
- Malendowicz P., *Wojna jako konflikt interesów. Stanowisko wybranych ruchów radykalnej lewicy wobec wojny w Ukrainie*, „Studia Politologiczne”, 2022, nr 66.
- Mamica Ł., *Wzornictwo przemysłowe jako determinanta konkurencyjności gospodarki*, Kraków 2012.
- Mark R.A., *Die nationale Bewegung der Weissrussen im 19. und zu Beginn des 20. Jahrhunderts*, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas”, 1994, Bd. 42, Nr. 4.
- Marks K., *Tezy o Feuerbachu*, w: K. Marks, F. Engels, *Dzieła*, t. 3: 1845–1846, tłum. S. Filmus et al., red. E. Wolicka, Warszawa 1961.
- Martin T., *The Affirmative Action Empire. Nations and Nationalism in the Soviet Union, 1923–1939*, Ithaca–London 2001.
- Marx K., *Das Kapital. Kritik der Politischen Ökonomie*, Bd. 1, Berlin 1962.
- Materiały do konfederacji barskiej r. 1767–1768: z niedrukowanych dotąd i nieznanymi rękopisów*, t. 1, oprac. Sz. Morawski, Lwów 1851.
- Materski W., *Na widencie. II Rzeczpospolita wobec Sowietów 1918–1943*, Warszawa 2005.
- Matley I.M., *The Golodnaya Steppe: A Russian Irrigation Venture in Central Asia*, „Geographical Review”, 1970, vol. 60, no. 3.
- Mączyński W., *Dziennik zdarzeń w mieście Krakowie w czasie konfederacji barskiej pisany przez Wojciecha Mączyńskiego kupca i obywatela krakowskiego*; red. W. Konopczyński, Kraków 1911.
- McChesney R.D., *Central Asia: Foundations of Change*, Princeton 1996.
- McDermott K., Agnew J., *The Comintern. A History of International Communism from Lenin to Stalin*, London 1996.
- McDonald K., *Kultura krytyki. Ewolucjonistyczna analiza zaangażowania Żydów w XX-wieczne ruchy intelektualne i polityczne*, Warszawa 2012.
- McHenry W.K., *Computer Networks in the Soviet Scientific Community*, in: *The Status of Soviet Civil Science Proceedings of the Symposium on Soviet Scientific Research*, NATO Headquarters, Brussels, Belgium, September 24–26, 1986, ed. C. Sinclair, Dordrecht 1987.
- Mediger W., *Moskaus Weg nach Europa: Der Aufstieg Russlands zum Europäischen Machtstaat im Zeitalter Friedrichs des Grossen*, Braunschweig 1952.
- Meglicka M., *Władysław Stein-Krajewski*, „Z Pola walki”, 1977, t. 79, nr 3.
- Merkel *Issues Rebuke to Russia, Setting Caution Aside*, <https://www.nytimes.com/2014/11/18/world/europe/russia-deports-german-polish-diplomats-retaliation.html> (accessed: 22 XII 2022).
- Merkys V., *Tautiniai santykiai Vilniaus vyskupijoje 1798–1918 m.*, Vilnius 2006.
- Michalski J., *Polska wobec wojny o sukcesję bawarską*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1964.

- Michalski J., *Sprawa wyboru postów dysydentów na sejm 1776 roku*, w: *Kultura staropolska – kultura europejska. Prace ofiarowane Januszowi Tazbirowi w siedemdziesiąt rocznicę urodzin*, red. S. Bylina, Warszawa 1997.
- Miknys R., *Wileńscy autonomiści i ich projekty autonomii politycznej Litwy w latach 1904–1905*, „Litvano-Slavica Posnaniensia: Studia Historica”, 2001, t. 8.
- Miller A., *‘National Indifference’ as a Political Strategy?*, „Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History”, 2019, vol. 20, no. 1.
- Miller A., *Between Local and Inter-Imperial. Russian Imperial History in Search of Scope and Paradigm*, „Kritika, Explorations in Russian and Eurasian History”, 2004, no. 1.
- Miller A., *The Ukrainian Question*, Budapest 2003.
- Miller A., *Empathy Is the Best Strategy for Diplomacy. National Identity in Ukraine: History and Politics*, „Russia in Global Affairs”, 2022, vol. 20, no. 3.
- Misiągiewicz J., *Konflikt w Górskim Karabachu – implikacje dla bezpieczeństwa Republiki Azerbejdżanu*, „Atheneum. Polskie Studia Politologiczne” 2021, t. 70, nr 2.
- Miszewski D., *Koncepcja federacyjna polskiego rządu jako forma nowego ładu pokojowego w Europie (1939–1945)*, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne”, 2020, nr 2.
- Miśkiewicz A., *Działalność społeczno-kulturalna polskich Tatarów w wieku XX – do roku 1989*, „Rocznik Tatarów Polskich”, 2020, Seria 2, vol. 7 (21).
- Moscou – Paris – Berlin. *Télégrammes chiffrés du Komintern (1939–1941)*, ed. B.H. Bayerlein, M. Narinski, B. Studer, S. Wolikow, Paris 2003.
- Mulina S.A., *Jeńcy-konfederaci w perspektywie rosyjskich problemów i konfliktów socjalnych*, w: *Konfederacja barska 1768–1772*, red. A. Danilczyk, Warszawa 2018.
- Musiał B., Szumski J., *Przewrót majowy 1926 roku w oczach Kremla*, Warszawa 2009.
- Musiał B., *The Polish Operation of the NKVD: The Climax of the Terror Against the Polish Minority in the Soviet Union*, „Journal of Contemporary History”, 2013, vol. 48, no. 1.
- Najman-Mirza Kryczyński L., *Tatarzy polscy a wschód muzulmański*, „Rocznik Tatarski”, 1932, vol. 2.
- Najman-Mirza Kryczyński O., *Ruch nacjonalistyczny a Tatarzy litewcy*, „Rocznik Tatarski”, 1932, vol. 1.
- Nalborczyk A.S., Borecki P., *Relations between Islam and the state in Poland: The legal position of Polish Muslims*, „Islam and Christian-Muslim Relations”, 2011, vol. 22, no. 3.
- Nalborczyk A.S., *Community Life: Cultural Memory and the Construction of a Contemporary Muslim Tatar identity in Poland*, in: *Contested Memories and the Demands of the Past: History Cultures in the Modern Muslim World*, ed. C. Raudvere, London 2017.
- „Nas, Polaków nie ma kto bronić...”. *Represje wobec Polaków w Związku Sowieckim w latach 1935–1938 w materiałach MSZ i wywiadu wojskowego Drugiej Rzeczypospolitej*, red. R. Kuśnierz, Łomianki 2018.
- NATO 2022 Strategic Concept Adopted by Heads of State and Government at the NATO Summit in Madrid 29 June 2022*, w: *NATO’s New Strategic Concept*, ed. T. Tardy, Rome 2022.
- NATO Strategic Warfare Development Command. Regional Perspectives on Russia Report*, Norfolk 2021.
- Nazarewicz R., *Komintern a lewica polska. Wybrane problemy*, Warszawa 2008.
- New Trends in Russian Political Mentality: Putin 3.0*, ed. E. Shestopal, Lanham 2016.
- Nie tędy droga*, „Niwa”, 1886, t. 29.
- No War But Class War: Against State Nationalism and Inter-Imperialist War in Ukraine*, <https://libcom.org/article/no-war-class-war-against-state-nationalism-and-inter-imperialist-war-ukraine> (accessed: 15 II 2022).
- Nowak A., *Imperium w rosyjskim dyskursie politycznym po 1991 roku*, w: *Dialog kultur pamięci w regionie ULB*, red. A. Nikžentaitis, M. Kopczyński, Warszawa 2014.
- Nowak A., *Metamorfozy Imperium Rosyjskiego 1721–1921. Geopolityka, ody i narody*, Kraków 2018.
- Nowak A., *Od imperium do imperium. Spojrzenia na historię Europy Wschodniej*, Kraków 2004.

- Nowak A., *Pierwsza zdrada Zachodu: 1920 – zapomniany appeasement*, Kraków 2015.
- Nowak A., *Powrót „imperium zła”. Ideologie współczesnej Rosji, ich twórcy i krytycy*, Kraków 2023.
- Obertreis J., *Imperial Desert Dreams. Cotton Growing and Irrigation in Central Asia, 1860–1991*, Göttingen 2017.
- Olick J., *The Politics of Regret: On Collective Memory and Historical Responsibility*, Routledge 2007.
- Otwinowski Erazm, *Dzieje Polski pod panowaniem Augusta II*, wyd. J. Czech, Kraków 1849.
- Pamięci Dmitrija Petrowa. *Życie w walce*, <https://pl.crimethinc.com/2023/05/03/pamieci-dmitrija-petrowa-zycie-w-walce> (dostęp: 3 V 2023).
- Pamiętnik Jana Stanisława Jabłonowskiego wojewody ruskiego*, wyd. A. Bielowski, Lwów 1862.
- Panné J.-L., *Boris Souvarine. Le premier désenchanté du communisme*, Paris 1993.
- Patek S., *Raporty i korespondencja z Moskwy (1927–1932)*, oprac. M. Gmurczyk-Wrońska, Warszawa 2013.
- Payne M., *The TurkSib: First Born of the Five-Year Plan*, „Russian Review”, 1988, vol. 15, no. 2–4.
- Perdenia J., *Stanowisko Rzeczypospolitej szlacheckiej wobec sprawy Ukrainy na przełomie XVII–XVIII w.*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1963.
- Perłakowski A., *Kariera i upadek królewskiego faworyta. Aleksander Józef Sułkowski w latach 1695–1738*, Kraków 2013.
- Persecution for Providing Help to Jews in Occupied Polish Territories during World War II*, vol. 1, ed. A. Namysło, M. Grądzka-Rejak, Warsaw 2022.
- Peterson M.K., *Engineering Empire. Russian and foreign hydraulic experts in Central Asia, 1887–1917*, „Cahiers du monde russe”, 2016, vol. 57, no. 1, <http://journals.openedition.org/monderusse/8336> (accessed: 10 VII 2023).
- Petrović G., *Mišljenje revolucije: Od „ontologije” do „filozofije politike”*, Zagreb 1980.
- Pietrzak J., *Wokół dezercji Żydów z Armii Polskiej na Wschodzie i konfliktu w Palestynie. Sprawa zejść w kibucach Chulda i Ramat ha Kowesz w 1943 r.*, „Dzieje Najnowsze”, 2022, t. 54, nr 3.
- Piotrowski A., *Na meczet była już Ochota*, „Polityka”, 7 Sept. 2010, <https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/historia/1505280,1,na-meczet-byla-juz-ochota.read> (accessed: 5 May 2024).
- Pivoras S., *Lietuvių ir latvių pilietinės savimonės raida. XVIII a. pabaiga–XIX a. pirmoji pusė (Lyginamasis aspektas)*, Kaunas 2000.
- Plavnieks R.O., *„Wall Of Blood”: The Baltic German Case Study in National Socialist Wartime Population Policy, 1939–1945*, MA thesis, University of North Carolina, Chapel Hill 2008, https://cdr.lib.unc.edu/concern/parent/73666552q/file_sets/hq37vp43g (accessed: 15 V 2024).
- Podróż Olgierda Najmana-Mirzy-Kryczyńskiego do Palestyny, Syrii i Turcji*, „Rocznik Tatarski”, 1932, vol. 1.
- Politische Correspondenz Friedrich's des Grossen*, Bd. 12, ed. A. Naudé, Berlin 1884; Bd. 27, Berlin 1902.
- Polskie Dokumenty Dyplomatyczne. 1931*, red. M. Wołos, Warszawa 2008.
- Ponomariow W., *Władimir Putin i jego otoczenie, cz. 7*, <https://instytutbirm.pl/wladimir-putin-i-jego-otoczenie-cz-vii-metodolodzy-sekta/> (dostęp: 10 VIII 2023).
- Poraziński J., *Sejm lubelski w 1703 roku i jego miejsce w konfliktach wewnętrznych na początku XVIII wieku*, Warszawa–Poznań–Toruń 1988 (Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu 83, z. 1).
- Possony S.T., *A Century of Conflict: Communist Techniques of World Revolution*, Chicago 1953.
- Pravilova E., *River of Empire: Geopolitics, Irrigation, and the Amu Darya in the Late 19th Century*, „Cahiers d'Asie centrale”, 2009, no. 17–18.
- Preußens Staatsverträge aus der Regierungszeit König Friedrich Wilhelms I.*, wyd. 5, Leipzig 1913.
- Price W., *Anarchists Support Self-Determination for Ukraine*, <https://libcom.org/article/anarchists-support-self-determination-ukraine-wayne-price> (accessed: 20 III 2023).

- Price W., *Are Anarchists Giving in to War Fever?*, <https://libcom.org/article/are-anarchists-giving-war-fever-wayne-price> (accessed: 20 II 2023).
- Price W., *Kropotkin and War–Today*, <https://www.anarkismo.net/article/32683> (accessed: 13 XI 2022).
- Protokół pierwszego posiedzenia Komitetu Obrony Państwa z dnia 23 listopada 1926 r.*, oprac. P. Stawecki, „Kwartalnik Historyczny”, 1988, t. 95, nr 3.
- Račius E., *Muslims of Interwar Lithuania: The Predicament of a Torn Autochthonous Ethno-Confessional Community*, in: *Muslims in Interwar Europe*, ed. B. Agai, U. Ryad, M. Dajid, Leiden 2016.
- Radziszewska I., *Język ksiąg religijnych Tatarów litewsko-polskich funkcjonujących w środowisku muzułmanów polskich*, „Linguistica Copernicana”, 2009, vol. 2, no. 2.
- Rahr A., *Inside the Interregional Group*, „Radio Liberty. Report on the USSR”, 18 X 1990.
- Rahr A., Pomeranz W., *Russian Democrats Yesterday and Today*, „Radio Liberty. Report on the USSR”, 2 V 1991.
- Raleigh D., *Soviet Baby Boomers. An Oral History of Russia’s Cold War Generation*, Oxford 2012.
- Ransel D.L., *The Politics of Catherinian Russia. The Panin Party*, New Haven 1975.
- Raumer F. von, *Contributions to modern history from the British Museum and the State Paper Office*, t. 2: *Frederick II and His Times*, London 1837.
- Raumer F. von, *König Friedrich II und seine Zeit (1740–1769)*, „Beiträge zur neueren Geschichte aus dem Britischen Museum und Reichsarchiv”, Bd. 2, Leipzig 1836.
- Raun T.U., Plakans A., *The Estonian and Latvian Movements: An Assessment of Miroslav Hroch’s Model*, „Journal of Baltic Studies”, 1990, vol. 21, no. 2.
- Remy J., *Finland and Poland in the Russian Empire: Some Comparative Aspects*, in: *On the Edge of Empire. Poland and Finland at the Turn of the 19th and 20th Century*, ed. K. Katajisto, Tampere 2012.
- Represje sowieckie wobec narodów Europy 1944–1956*, red. D. Rogut, A. Adamczyk, Żelów 2005.
- Rindzevičiūtė E., *A Struggle for the Soviet Future: The Birth of Scientific Forecasting in the Soviet Union*, „Slavic Review”, 2016, vol. 75, no. 1.
- Rindzevičiūtė E., *The Future as an Intellectual Technology in the Soviet Union: From Centralised Planning to Reflexive Management*, „Cahiers du monde russe”, 2015, vol. 56, no. 2.
- Riva V., coop. F. Bigazzi, *Oro da Mosca i finanziamenti sovietici al PCI dalla rivoluzione d’ottobre al crollo dell’URSS*, Milano 2002.
- Robinson A., *The State as a Cause of War: Anarchist and Autonomist Critiques of War*, in: *The Ashgate Research Companion to War. Origins and Prevention*, ed. H. Gardner, O. Kobtzeff, London 2016.
- Rocker R., *The London Years*, transl. J. Leftwich, Nottingham–Oakland 2005.
- Rodkiewicz W., *Russian Nationality Policy in the Western Provinces of the Empire (1863–1905)*, Lublin 1998.
- Rohrbach P., *German World Politics*, New York 1915.
- Rolf M., *Imperiale Herrschaft im Weichselland: Das Königreich Polen im Russischen Imperium (1864–1915)*, Oldenburg 2015.
- Romaniuk P.P., *Instytucjonalne podstawy hegemonii Sapiechów w Wielkim Księstwie Litewskim w drugiej połowie XVII w.*, w: *W cieniu wojen i rozbiorów. Studia z dziejów Rzeczypospolitej XVIII i początków XIX wieku*, red. U. Kosińska, D. Dukwicz, A. Danilczyk, Warszawa 2014.
- Romer E., *Spis ludności na terenach administrowanych przez Zarząd Cywilny Ziem Wschodnich (grudzień 1919)*, Lwów–Warszawa 1920.
- Rossi J., Sarde M., *Jacques, le Français pour mémoire du Goulag*, Paris 2002.
- Rostworowski E., *O polską koronę. Polityka Francji w latach 1725–1733*, Wrocław 1958.
- Roylance T., *The Twilight of ‘Modern Authoritarianism’*, Washington 2014, <https://freedom-house.org/blog/twilight-modern-authoritarianism>.

- Rublow D., *Ruch anarchistyczny w Rosji w okresie I wojny światowej. Strategie antywojennej walki*, w: *Z dziejów anarchizmu. W 200-lecie urodzin Michaiła Bakunina*, red. R. Skrycki, Szczecin 2015.
- Russia and Eastern Europe: Applied „Imperiology”*, ed. A. Nowak, Warszawa–Kraków 2006.
- Rutkowski P., *Pańska, szlachecka, faszystowska. Polska w sowieckiej propagandzie, kulturze i historiografii 1917–1945*, Warszawa 2020.
- Ryba M., *Kościół i państwo na Kresach południowo-wschodnich II Rzeczypospolitej*, Warszawa 2021.
- Ryley P., *The Manifesto of the Sixteen: Kropotkin’s rejection of anti-war anarchism and his critique of the politics of peace*, in: *Anarchism, 1914–18. Internationalism, anti-militarism and war*, ed. R. Kinna, M.S. Adams, Manchester 2017.
- Said E., *Orientalism*, London 1978.
- Said E., *Orientalizm*, tłum. W. Kalinowski, Warszawa 1991.
- Sapir B., *Федор Ильич Дан (1871–1947). Очерк политической биографии*, http://az.lib.ru/d/dan_f_i/text_1968_fyodor_iliich_dan.shtml (data обращения: 23 V 2024).
- Sarybaev K., Akimova A., *L’agriculture irriguée dans le delta de l’Amou Darya à la fin du XIX et au début du XX siècle*, „Cahiers d’Asie centrale”, 2002, no. 10.
- Sawicki J., *Mykolas Römeris ir buvusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemių tautinės problemos*, Vilnius 1999.
- Schmitter Ph.C., Brouwer I., *Conceptualizing, Researching and Evaluating Democracy Promotion and Protection*, „EUI Working Paper SPS”, 1999, no. 9.
- Schumpeter J., *Imperialism and Social Classes*, Oxford 1951.
- Schuyler E., *Turkestan, Notes of a Journey in Russian Turkistan, Kokand, Bukarha and Kuldja*, vol. 1–2, London–New York 1876.
- Schwartz B., *Social Change and Collective Memory: The Democratization of George Washington*, „American Sociological Review”, 1991, vol. 56, no. 2.
- Scott J.C., *Seeing Like a State. How Certain Schemes to Improve the Human Condition Have Failed*, New Haven–London 1998.
- Shaffer K.R., *Contesting Internationalists: Transnational Anarchism, Anti-Imperialism and US Expansion in the Caribbean, 1890s–1920s*, „E.I.A.L.”, 2011, vol. 22, no. 2.
- Sienkiewicz P., *Inżynieria systemów: wybrane zastosowania wojskowe*, Warszawa 1983.
- Siscoe F.G., *Eugene Schuyler, General Kaufman, and Central Asia*, „Slavic Review”, 1968, vol. 27, no. 1.
- Slezkine Y., *The USSR as a Communal Apartment, or How a Socialist State Promoted Ethnic Particularism*, „Slavic Review”, 1994, vol. 53, no. 2.
- Snyder T., *Sketches from a Secret War. A Polish Artist’s Mission to Liberate Soviet Ukraine*, New Haven–London 2005.
- Solak Z., *Tarp Lenkijos ir Lietuvos: Mykolo Römerio gyvenimas ir veikla (1880–1920 metai)*, Vilnius 2008.
- Sowa A., *Pociej Ludwik Konstany h. Waga*, w: *Polski Słownik Biograficzny*, 1983, t. 27.
- Sprawozdanie z międzynarodowego zebrańia zwołanego w 50-letnią rocznicę listopadowego powstania przez redakcję „Równości” w Genewie*, Genewa 1881.
- Staliūnas D., *Affirmative Action in the Western Borderlands of the Late Russian Empire?*, „Slavic Review”, 2018, vol. 77, no. 4.
- Staliūnas D., *Alternatives to Lithuanian etnonationalism in the 19th century. Critical remarks on recent debates in Lithuanian historiography*, „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung”, 2007, vol. 3.
- Staliūnas D., *Hybrid identities in the era of ethno-nationalism: The case of the krajowcy in Lithuania*, „Acta Baltico-Slavica”, 2018, vol. 42.
- Staliūnas D., *Making Russians. Meaning and Practice of Russification in Lithuania and Belarus after 1863*, Amsterdam–New York (NY) 2007.

- Staliūnas D., *Masinis konfesijos keitimas vakariniuose Rusijos imperijos pakraščiuose: lyginamasis aspektas*, „Lietuvos istorijos metraštis“, 2007 (2008), no. 2.
- Studer B., *Un parti sous influence. Le Parti communiste suisse, une section du Komintern 1931 à 1939*, Lausanne 1994.
- Suslov M., „Russian World” Concept: Post-Soviet Geopolitical Ideology and the Logic of „Spheres of Influence”, „Geopolitics”, 2018.
- Svoboda D., *Jablko z oceli – Zrod, vývoj a činnost ukrajinského radikálního nacionalismu v letech 1920–1939*, Praha 2021.
- Symes L., *Communism – World Revolution to Red Imperialism*, Chicago (IL) 1940.
- Szapszal S., *O zatraceniu języka ojczystego przez Tatarów w Polsce*, „Rocznik Tatarski”, 1932, vol. 1.
- Szaynok B., *The Anti-Jewish Policy of the USSR in The Last Decade of Stalin’s Rule And Its Impact on The East European Countries With Special Reference to Poland*, „Russian History”, 2002, vol. 29, no. 2–4.
- Szczańska Z., *Sąd sejmowy w okresie rządów Rady Nieustającej. Proces barona Juliusa*, „Przegląd Historyczny”, 1971, t. 62, nr 3.
- Szklarska E., *Czy warto było poprzeć Sasa? Kariery niektórych stronników Augusta III z roku 1733*, w: *Faworyci i opozycjoniści. Król a elity polityczne w Rzeczypospolitej XV–XVIII wieku*, red. M. Markiewicz, R. Skowron, Kraków 2006.
- Szklarska E., *Próby pacyfikacji Rzeczypospolitej w latach 1734–1736. Zabiegi o pozyskanie stronników Leszczyńskiego dla obozu Wettyna*, „Rocznik Gdański”, 1986, z. 1.
- Szporluk R., *Dilemmas of Russian Nationalism*, in: R. Szporluk, *Russia, Ukraine, and the Breakup of the Soviet Union*, Stanford 2000.
- Szumiło M., *Roman Zambrowski 1909–1977. Studium z dziejów elity komunistycznej w Polsce*, Warszawa 2014.
- Szumiło M., *Wspomnienia Romana Zambrowskiego z Międzynarodowej Szkoły Leninowskiej w Moskwie (1929–1931)*, „Komunizm: System – Ludzie – Dokumentacja”, 2012, nr 1.
- Szwaciński T., *Dwie relacje Aleksandra M. Golicyna z Londynu (czerwiec 1756 r.)*, w: *Pierwszy rozbiór Polski w świetle najnowszych badań*, red. J. Bajer, J. Kordel, Warszawa 2023.
- Szwaciński T., *Rosyjsko-brytyjskie stosunki dyplomatyczne na sasko-polskim gruncie w przededniu pruskiej agresji: Heinrich Iwanowicz Gross a David Murray wicehrabia Stormont (czerwiec–sierpień 1756)*, „Kwartalnik Historyczny”, 2015, t. 122, nr 3.
- Szybieka Z., *Historia Białorusi. 1795–2000*, Lublin 2002.
- Śliwiński A., *Marszałek Piłsudski o sobie*, „Niepodległość”, 1937, t. 16.
- Świtalski K., *Diariusz 1919–1935*, oprac. A. Garlicki, R. Świętek, Warszawa 1992.
- Taagepera R., *Albert, Martin, and Peter too: their roles in creating the Estonian and Latvian Nations*, „Journal of Baltic Studies”, 2011, vol. 42, no. 2.
- Tabatchnikova S., *Le cercle de méthodologie de Moscou (1954–1988): une pensée, une pratique*, Paris 2007.
- Teper Y., *Official Russian identity discourse in light of the annexation of Crimea: national or imperial?*, „Post-Soviet Affairs”, 2015, vol. 32, no. 4.
- The Diary of Georgi Dimitrov 1933–1949*, ed. I. Banca, New Haven 2003.
- The Pale of Settlement*, <https://www.jewishvirtuallibrary.org/the-pale-of-settlement> (accessed: 2 VI 2023).
- The Trotsky Papers 1917–1922*, ed. J.M. Meijer, vol. 1: 1917–1919, The Hague 1964.
- The war has become a daily routine: Two conversations with the Kharkov underground journal*, <https://libcom.org/article/war-has-become-daily-routine-two-conversations-kharkov-underground-journal> (accessed: 24 III 2023).
- „There is a Real Problem with the Semantic Field of Empire...” – interview with Anthony Pagden, „Ab Imperio”, 2005, no. 1, pp. 117–135.
- Thesby de Belcour F.A., *Dziennik francuskiego oficera w służbie Konfederacji Barskiej i syberyjskiego zesańca*, red. M. Skrzypek, Warszawa 2016.

- Thomas T.L., *Russia's Reflexive Control Theory and the Military*, „Journal of Slavic Military Studies”, 2004, vol. 17, no. 2.
- Thompson E.M., *Trubadurzy imperium... Literatura rosyjska i kolonializm*, tłum. A. Sierszulska, Warszawa 2000.
- Tiido A., *The 'Russian World': The blurred notion of protecting Russians abroad*, „Polski Przegląd Stosunków Międzynarodowych”, 2015, nr 5.
- Tomlinson J., *Cultural Imperialism: A Critical Introduction*, Baltimore 1991.
- Topitsch E., *Stalins Krieg: die sowjetische Langzeit strategie gegen den Westen als rationale Machtpolitik*, Herford 1990.
- Trenin D., *Post-Imperium: A Eurasian Story*, Washington–Moscow–Beijing–Beirut–Brussels 2011.
- Tromly B., *Cold War Exiles and the CIA. Plotting to free Russia*, Oxford 2019.
- Trufanova E., Gorokhov V., *Epistemology and the Philosophy of Science and Technology in Contemporary Russian Philosophy: A Survey of the Literature from the Late 1980s to the Present*, „Studies in East European Thought”, 2016, vol. 66.
- Trzoska J., *Kaprzy króla Augusta Mocnego (1716–1721). Z problematyki morskiej czasów saskich*, Gdańsk 1993.
- Turgenev A., *La Coure de Russie il y a cent ans: 1725–1783. Extraits des dépêches des ambassadeurs Anglais et Français*, Paris–Berlin–Leipzig 1858 (2e ed.).
- Turiłowa L.S., *Rosyjscy przedstawiciele dyplomatyczni w Rzeczypospolitej w XVII–XVIII w.*, „Kwartalnik Historyczny”, 1998, t. 105, nr 2.
- Tyla A., *1905 m. revoliucija Lietuvos kaime*, Vilnius 1968.
- Tyla A., rec.: M. Hroch, „Die Vorkämpfer der nationalen bewegung bei den kleinen Völkern Europas”, *Universita Karlova, Praha*, 1968, 171 p., „Lietuvos istorijos metraštis”, 1971.
- Tyszkiewicz J., *Z historii Tatarów polskich 1794–1944, Zbiór szkiców z aneksami źródłowymi*, Pułtusk 1998.
- Tzouliadis T., *The Forsaken: An American Tragedy in Stalin's Russia*, New York 2008.
- Ukraine War video dispatch: North-Eastern European anarchists respond to the Russian narrative*, https://freedomnews.org.uk/2022/04/19/ukraine-war-video-dispatch-north-eastern-european-anarchists-respond-to-the-russian-narrative/?fbclid=IwAR1g6sxtQjYEqxuhvTW2YW54oGCzO3XqnXhqdsSgSwXF2Asr_EIST5a9c (accessed: 19 IV 2022).
- Vambéry A., *Western Culture in Eastern Lands. A Comparison of the Methods Adopted by England and Russia in the Middle East*, London 1906.
- Verhey J., *The Spirit of 1914. Militarism, Myth and Mobilization in Germany*, Cambridge 2000.
- Voráček E. et al., *V zájmu velmoci. Československo a Sovětský svaz 1918–1948*, Praha 2019.
- Walker M., *The 1929 Sino-Soviet War*, Lawrence (KS) 2017.
- Walt L. van der, *Anarchism, Syndicalism and Violent Anti-imperialism in the Colonial and Post-colonial World, 1870–1940*, Paper for Politics Seminar, Rhodes University, 22 VIII 2014, https://www.ru.ac.za/media/rhodesuniversity/content/politics/documents/van_der_Walt_-_Anarchism_Syndicalism_and_Violent_Anti-imperialism_-_PS.pdf (accessed: 28 V 2024).
- War in Ukraine: Imperialist Rivalry in a Global Economic Crisis*, <https://libcom.org/article/war-ukraine-imperialist-rivalry-global-economic-crisis> (accessed: 28 II 2022).
- We and War*, <https://pramen.io/en/2022/04/we-and-the-war/> (accessed: 6 IV 2023).
- Weeks T., *Defending Our Own: Government and the Russian Minority in the Kingdom of Poland, 1905–1914*, „Russian Review”, 1995, vol. 54, no. 4.
- Weeks T., *Defining Us and Them: Poles and Russians in the „Western Provinces”, 1863–1914*, „Slavic Review”, 1994, vol. 53, no. 1.
- Weeks T., *Lithuanians, Poles and the Russian Imperial Government at the Turn of the Century*, „Journal of Baltic Studies”, 1994, vol. 25, no. 4.

- Weeks T., *Nation and State in Late Imperial Russia: Nationalism and Russification on the Western Frontier, 1863–1914*, DeKalb 1996.
- Weeks T., *The 'End' of the Uniate Church in the Russia: The Vozsoedinenie of 1875*, „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas”, 1995, vol. 44, no. 1.
- Weinerman E., *The Polemics between Moscow and Central Asians on the Decline of Central Asia and Tsarist Russia's Role in the History of the Region*, „Slavonic and East European Review”, 1993, vol. 71, no. 3.
- Węda Ł., *Małżeństwa tatarskie w parafii muzułmańskiej w Studziance w świetle zachowanych akt metrykalnych z lat 1798–1911*, „Nurt SVD”, 2017, no. 2.
- What to defend in Ukraine? An interview for the Italian Anarchist Federation*, <https://libcom.org/article/what-defend-ukraine-interview-italian-anarchist-federation> (accessed: 11 IX 2022).
- What's new in „anarchism”? National self-determination and the coincidence of interests with capital?!*, <https://libcom.org/article/whats-new-anarchism-national-self-determination-and-coincidence-interests-capital> (accessed: 24 V 2023).
- Whitehead L., *International Aspects of Democratization*, in: *Transitions from Authoritarian Rule: Prospects for Democracy*, ed. G. Donnell, Ph.C. Schmitter, L. Whitehead, Baltimore 1986.
- Whiting A.S., *General Sheng Shih-ts'ai, Sinkiang: Pawn or Pivot?*, East Lansing 1958.
- Wiech S., *Depolonizacja Ziem Zabrzanych (1864–1914). Koncepcje – mechanizmy decyzyjne – realizacja*, t. 3: *Litwa i Białoruś. Rządy Potapowa (1868–1874)*, Kielce 2021.
- Wiech S., *Polityka narodowościowa kijowskiego generała-gubernatora Aleksandra Drentelna w latach 80. XIX wieku*, w: *Z dziejów ucisku narodowego w zaborze rosyjskim w latach 1861–1917. Studia i źródła*, red. i oprac. S. Wiech, Kielce 2019.
- Wiech S., *Spółczesność Królestwa Polskiego w oczach carskiej policji politycznej (1866–1869)*, Kielce 2002.
- Wieczorkiewicz P., *Historia polityczna Polski 1935–1945*, Warszawa 2006.
- Wielka deklaracja Marszałka Piłsudskiego. Rozmowa redaktora „Głosu Prawdy” z Marszałkiem*, „Głos Prawdy”, 27 II 1926, nr 129.
- Wiernik B., *Niektóre przygody Elzy R.*, Warszawa 1962.
- Wierzbka J., *Tatarzy w Muzeum Niepodległości w Warszawie*, „Przegląd Tatarski”, 2013, no. 1.
- Wiśniowiecki J.A., *Ilias Polski (1700–1710)*, wyd. P.P. Romaniuk, J. Burdowicz-Nowicki, Warszawa 2018.
- Wojna obronna jako akt ludowego oporu*, <https://161crew.bzzz.net/wojna-obronna-jako-akt-ludowego-oporu/> (dostęp: 13 VI 2022).
- Wojnowski M., *„Zarządzanie refleksyjne” jako paradygmat rosyjskich operacji informacyjno-psychologicznych w XXI wieku*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego”, 2015, t. 12.
- Wojnowski M., *Mit „wojny hybrydowej”. Konflikt na terenie państwa ukraińskiego w świetle rosyjskiej myśli wojskowej XIX–XXI wieku*, „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego”, 2015, Wydanie Specjalne.
- Wojtkowiak J., *Polacy i Litwini, oficerowie Armii Czerwonej w latach 1922–1941. Słownik biograficzny*, Warszawa 2015.
- Wolff M., McElvoy A., *Człowiek bez twarzy. Autobiografia szefa najgroźniejszego wywiadu komunistycznego*, Warszawa 1998.
- Wolikow S., *Aux origines de la galaxie communiste: l'Internationale*, w: *Le siècle des communismes*, ed. M. Dreyfus et al., Paris 2000.
- Wolność albo śmierć. Wojna w Ukrainie i kryzys uchodźczy. Głos anarchistów z kolektywów ACK Galicja oraz Przyjaciele Ukrainy Bat'ki Machny*, Kraków–Mielec–Rzeszów 2023.
- Wołos M., *O Piłsudskim, Dmowskim i zamachu majowym. Dyplomacja sowiecka wobec Polski w okresie kryzysu politycznego 1925–1926*, Kraków 2013.
- Woodcock G., Avakumović I., *The Anarchist Prince: A Biographical Study of Peter Kropotkin*, New York 1971.

- Wysocki R., *Organizacja Ukraińskich Nacjonalistów w Polsce w latach 1929–1939. Geneza, struktura, program, ideologia*, Lublin 2003.
- Yilmaz H., *The International Context*, in: *Democratization*, ed. Ch.W. Haerpfer, P. Bernhagen, R.F. Inglehart, Ch. Welzel, Oxford 2009.
- Yurchak A., *Everything Was Forever, Until It Was No More: The Last Soviet Generation*, Princeton (NJ) 2005.
- Z okazji przyjazdu do Polski Jego Królewskiej Mości Króla Afganistanu Amanullaha*, „Rocznik Tatarski”, 1932, t. 1.
- Zahra T., *Imagined Noncommunities: National Indifference as a Category of Analysis*, „Slavic Review”, 2010, vol. 69, no. 1.
- Zahra T., *Kidnapped Souls: National Indifference and the Battle for Children in the Bohemian Lands 1900–1948*, Ithaca 2008.
- Zainteresowanie Polski światem arabskim*, „Przegląd Islamski”, 1930, vol. 4, no. 1.
- Zakaria F., *The Rise of Illiberal Democracy*, „Foreign Affairs”, 1997, vol. 76, no. 6.
- Zaleski A., *Przemowy i deklaracje*, t. 1, Warszawa 1929.
- Zaleski A., *Wspomnienia*, red. K. Kania, K. Kloc, P.M. Żukowski, tłum. E. Gołębiowska, Warszawa 2017.
- Żałuski A.Ch., *Epistolarum historico-familiarium*, t. 2, Brunsbergae 1711.
- Zernack K., *Negative Polenpolitik als Grundlage deutsch-russischer Diplomatie in der Mächtepolitik des 18. Jahrhunderts*, in: *Russland und Deutschland. Festschrift Georg von Rauch zum 70. Geburtstag*, hrsg. U. Liszkowski, Stuttgart 1974.
- Zielińska Z., *Polska w okowach „systemu północnego” 1763–1766*, Kraków 2012.
- Zielińska Z., *Walka „Familii” o reformę Rzeczypospolitej 1743–1752*, Warszawa 1983.
- Zyzak P., *Efekt domina. Czy Ameryka obaliła komunizm w Polsce?*, t. 2, Warszawa 2016.
- Абдураимов М.А., *Очерки аграрных отношений в Бухарском ханстве в XVI – первой половине XIX вв.*, т. 1, Ташкент 1966.
- Абрамович Р., *Артур Зигельбойм*, „Социалистический Вестник”, 7 VI 1943, № 11–12.
- Абрамович Р., *Война и мир. Чьими силами может быть осуществлена Европейская Федерация*, „Социалистический Вестник”, 26 III 1941, № 6.
- Абрамович Р., *Две правды*, „Социалистический Вестник”, 15 V 1944, № 9–10.
- Абрамович Р., *Национальные интересы России и внешняя политика Сталина*, „Социалистический Вестник”, 29 V 1945, № 9–10.
- Абрамович Р., *Политические проблемы коалиционной войны*, „Социалистический Вестник”, 6 III 1943, № 5–6.
- Агабеков Г., *ГПУ – записки чекиста / Думбадзе Е., На службе в ЧК и Коминтерне. Личные воспоминания*, Москва 2018.
- Азаров В., *Сладкий хлеб войны*, <https://www.azarov.net/comprehension/politic/363-sweet-bread-of-war.html> (дата обращения: 3 II 2022).
- Алдабергенов А., *Очерки истории освоения Голодной степи (1918-1968 гг.)*, Алма-Ата 1970.
- Александр Дж.Т., *Российская власть и восстание под предводительством Емельяна Пугачева*, Уфа 2012.
- Алексеев П.В., *Философы России XIX–XX столетий. Биографии, идеи, труды*, Москва 1999.
- Аналитическая группа Внешнеполитической ассоциации*, <https://old.russ.ru/gb/vvod/gb1.htm> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Анархисты. Документы и материалы, 1883–1935 гг.*, т. 1: 1883–1917, ред. В.В. Кривенький, Москва 1998.
- Андреев А.А., *‘Старое’ русло Амударьи: от древних легенд и проектов XVIII в. к научной дискуссии второй половины XIX – первой половины XX в.*, „Новое прошлое”, 2019, № 2.
- Андреева Е., *Генерал Власов и Русское освободительное движение*, Лондон 1990.

- Андрієвський Д., *Українська пропаганда закордоном, „Розбудова нації”*, 1931, т. 4, № 1–2.
- Анисимов М.Ю., *Россия в системе великих держав в царствование Елизаветы Петровны (1741–1761 гг.)*, Москва 2020.
- Антимилитаризм. Нет войне!, <https://aitrus.info/taxonomy/term/46> (дата обращения: 25 II 2024).
- Анучин Д., *Монастырская реформа в Царстве Польском*, „Русская Старина”, 1902, nr 4.
- Аронсон Г., *Роман сионистов с коммунистами*, „Социалистический Вестник”, 23 I 1945, № 1–2.
- Аронсон Г., *Сионизм и сталинизм*, „Социалистический Вестник”, 8 VIII 1943, № 15–16.
- Атака Гданьска фельдмаршалом графом Минихом 1734 года. Сборник реляций графа Миниха*, Москва 1888.
- Бажанов В., *Борьба Сталина за власть, воспоминания личного секретаря*, Москва 2017.
- Бакунин М., *Избранные сочинения*, т. 2: Кнута-Германская Империя и Социальная Революция, предислов. Дж. Гильом, Москва–Петербург 1919.
- Бартольд В.В., *История культурной жизни Туркестана*, Ленинград 1927.
- Бартольд В.В., *К истории орошения Туркестана*, в: Сочинения, т. 3: Работы по исторической географии, Москва 1965.
- Бартольд В.В., *Хлопководство в Средней Азии*, в: Сочинения, т. 2/1, Москва 1963.
- Батанова О.Н., *Русский мир и проблемы его формирования*, диссертация, Российская Академия Государственной Службы, Москва 2009.
- Бендин А., *Проблемы веротерпимости в Северо-Западном крае Российской империи (1863–1914 гг.)*, Минск 2010.
- Билоусенко О., *Холмска справа*, Киев 1909.
- Богатуров А.Д., Кортунув А.В., *Международные исследования в России и СНГ: научно-аналитические и образовательные центры, ученые и специалисты в области международных отношений, внешней политики и безопасности: справочник*, Москва 1999.
- Богуш В. [М. Кушнір], *Ліга визволення народів Східної Європи, Кавказу та Закаспію, „Розбудова нації”*, 1929, т. 2, № 12.
- Богуш В. [М. Кушнір], *Питання господарської самовистарчальності Польщі, Росії та України, „Розбудова нації”*, 1929, т. 2, № 6–7.
- „Борьба за визволення наций – це великий процес у історії цілого людства” (про засідання в Парижі Комітету Приязні Народів Кавказу, Туркестану та України)”, „Тризуб”*, 1935, т. 11, № 47.
- Бродовский М.И., *Технические производства в Туркестанском крае*, Санкт-Петербург 1875.
- Будницкий О., *‘Не погибать же всей зарубежной русской литературе’: к истории создания „Нового журнала”*, в: *Периодическая печать российской эмиграции 1920–2000*, ред. О. Будницкий, Ю. Поляков, Москва 2009.
- Будницкий О., *1945 год и русская эмиграция: из переписки М. А. Алданова, В.А. Маклакова и их друзей, „Ab Imperio”*, 2011, № 3.
- Булатов В. [В. Чернов], *На путях великого соблазна, „За свободу”*, 1945, № 15.
- В.В. Познахирев, *Эволюция положения турецких военнопленных в России в конце XVII – начале XX в., „Ученые записки: электронный научный журнал Курского государственного университета”*, 2011, № 3 (19), с. 145.
- В.Р. [В. Гурко], *Очерки Привисляния*, Москва 1897.
- Вайно А.Э., Кобяков А.А., Сараев В.Н., *Образ Победы*, Москва 2012.
- Ваглин А.Ю., *Второй конгресс Коминтерна: точка отсчета истории мирового коммунизма*, Москва 2018.
- Великая битва народов*, „Социалистический Вестник”, 17 VII 1941, № 13.
- Веров Н.Е. [П.В. Васильев], *Два суждения, „Дым отечества”*, 3/16 VII 1914, № 27(85).
- Веров Н.Е. [П.В. Васильев], *Какой национализм может быть назван здоровым?, Ответ А. Боровому, „Дым отечества”*, 12/25 VI 1914, № 24(82).

- Веров Н.Е. [П.В. Васильев], *Праздник идеи народной самодеятельности. Пятидесятилетний юбилей русского земства*, „Дым отечества”, 9/22 I 1914, № 2(60).
- Вечевай [И.И. фон Зек], *Польская загадка*, „Дым отечества”, 12/25 VI 1914, № 24(82).
- Взгляд на жизнь и учение П.А. Кропоткина в свете некоторых его писем 1876–1914 годов. По опубликованным и неопубликованным материалам составил М. Неттлау*, „Пробуждение”, 1931, № 15.
- Винокуров Г.Н., Ковалев В.И., *Общая характеристика генезиса информационного воздействия на социальные объекты*, „Информационные войны”, 2020, т. 55, № 3.
- Витте С.Ю., *Воспоминания*, т. 1: *Царствование Николая II*, Берлин 1922.
- Вицько Д., *Пінскі соймак у канцы XVII–пачатку XVIII ст.: функцыянаванне і палітычнае жыццё*, „Беларускі гістарычны часопіс”, 2010, № 2.
- Водолажская Т., Егоров А., *Организационно-деятельностные игры. Популярное введение*, Минск 2008.
- Воейков А., *Воздействие человека на природу*, Москва 1949.
- Воейков А., *Очерки Туркестана*, Санкт-Петербург 1913.
- Воейков А., *Распределение населения земли в зависимости от природных условий и деятельности человека*, Санкт-Петербург 1911.
- Воейков А., *Туркестан, его воды и орошение*, Санкт-Петербург 1915.
- Военная разведка информирует. Документы Разведуправления Красной Армии. Январь 1939 – июнь 1941 г.*, ред. В. Гаврилов, Москва 2008.
- Война и анархисты: перспективы либертариев в Украине*, <https://pl.crimethinc.com/2022/02/15/voina-i-anarkhisty-pierspiektivny-libiertariiev-v-ukrainie> (дата обращения: 15 II 2022).
- Восьмой съезд РКП(б). Март 1919 года. Протоколы*, Москва 1959.
- Всеподданнейший отчет киевского, подольского и вольнского генерал-губернатора за 1889–1893 гг.*, [Киев 1893].
- Высшая краснознаменная школа Комитета Государственной Безопасности при Совете Министров СССР им. Ф.Э. Держинского, *Контрразведывательный словарь*, ред. Л.В. Каленская, Ю.И. Смирнов, Москва 1972.
- Высшая разведывательная школа, *Агентурно-оперативный словарь разведчика*, ред. П.Н. Игнатов, А.И. Авдеев, Г.А. Брагин, Москва 1967.
- Гавриков В.П., *О некоторых возможностях использования положений теории речевого воздействия и рефлексивного управления в процессе внутрикамерной разработки подозреваемых и обвиняемых*, „Труды высшей школы КГБ”, 1981, № 23.
- Галузо П.Г., *Вооружение русских переселенцев в Средней Азии (исторический очерк)*, Ташкент 1926.
- Гарви П., *Совето-польский договор*, „Социалистический Вестник”, 28 VIII 1941, № 15.
- Геворкян Н., Тимакова Н., Колесников А., *От первого лица. Разговоры с Владимиром Путиным*, Москва 2000.
- Герасимов И., Могильнер М., Глебов С., при участии А. Семенова, *Новая имперская история Северной Евразии, ч. 2: Балансирование имперской ситуации. XVIII–XX вв.*, Казань 2017.
- Герье В.И., *Борьба за польский престол в 1733 году*, Москва 1862.
- Глуховский А.И., *Аму-Дарьинско-Каспийский водный путь и его значение для России*, Санкт-Петербург 1889.
- Глуховский А.И., *Пропуск вод р. Аму-Дарьи по старому её руслу в Каспийское море и образование непрерывного водного Аму-Дарьинско-Каспийского пути от границ Афганистана по Аму-Дарье, Каспию, Волге и Мариинской системе до Петербурга и Балтийского моря*, Санкт-Петербург 1893.
- Голодная степь 1867–1917: История края в документах*, Москва 1981.

- Гольдин С., *Еврей как понятие в истории имперской России*, в: „Понятия о России”: *К исторической семантике имперского периода*, т. 1–2, ред. А.И. Миллер, Д. Сдвижков, И. Ширле, Москва 2012.
- Горизонтов Л., *Русско-польское противостояние 19 – начала 20 веков в геополитическом измерении*, „Japanese Slavic and East European Studies”, 2003, vol. 24.
- Грицанов А.А., Безнюк Д.К., *СМД-методология*, в: *Всемирная энциклопедия: Философия XX век*, ред. А.А. Грицанов, Москва–Минск 2002.
- Гроссман И., *К характеристике творчества П.А. Кропоткина*, „Жизни для всех”, 1918, № 4–6.
- Гроссман И., *Мысли о творчестве Кропоткина*, в: *Пётр Кропоткин. Сборник статей, посвященный памяти П.А. Кропоткина*, ред. А.А. Боровой, Н.К. Лебедев, Петербург–Москва 1922.
- Гроссман И., *Характеристика творчества П.А. Кропоткина*, Петербург–Москва 1921.
- Гроссман-Рошин И., *Тревожный вопрос (По поводу отношения П.А. Кропоткина к пролетарской войне)*, в: *Анархисты. Документы и материалы, 1883–1935 гг.*, т. 1: 1883–1917, ред. В.В. Кривенький, Москва 1998.
- Грошев В.А., *Ирригация Южного Казахстана в средние века*, Алма-Ата 1985.
- Грушевський М., *За український маслак. (В справі Холмщини)*, Київ 1907.
- Грушевський М., *Якої ми хочемо автономії та федерації*, Київ 1917.
- Гулько Б., Корчной В., Попов В., Фельштинский Ю., *КГБ играет в шахматы*, Москва 2018.
- Давыдова Г.А., *Научная биография Г.П. Щедровицкого*, „Вопросы методологии”, 1994, № 1–2.
- Дамье В., *Анархисты, синдикалисты и Первая мировая война*, <https://aitrus.info/node/3686> (дата обращения: 4 IX 2014).
- Дамье В., Рублев Д., *Кропоткин. Жизнь анархиста*, Москва 2022.
- Данько М. [М. Троцький], *Двадцять років Комінтерну і поневолені нації ССРСР*, „Тризуб”, 1939, т. 15, № nr 13.
- Данько М. [М. Троцький], *Москва, поневолені нації і Європа*, „Тризуб”, 1938, т. 14, № 14.
- Данько М. [М. Троцький], *Поневолені нації ССРСР і європейська криза*, „Тризуб”, 1939, т. 15, № 20.
- Данько М. [М. Троцький], *Поневолені нації ССРСР і національні держави*, „Тризуб”, 1937, т. 13, № 27.
- Данько М. [М. Троцький], *Що гарантують західні демократії поневоленим Москвою націям?*, „Тризуб”, 1939, т. 15, № 25.
- Декларация*, в: *Интернациональный сборник посвященный десятой годовщине смерти П.А. Кропоткина*, ред. Г.П. Максимов, Чикаго 1931.
- Джалилов Х.М., *Голодная степь и перспективы ее освоения*, Ташкент 1957.
- Димитров Г., *Дневник Георгия Димитрова (1941–1945)*, ред. Т.Г. Зазерская, Москва 2020.
- Дингельштедт Н., *Наша колонизация Средней Азии. Русские поселки в Туркестане*, „Вестник Европы”, 1892, № 11.
- Дингельштедт Н., *Поземельные недоразумения в Туркестане*, „Вестник Европы”, 1892, № 6.
- Дмитриев-Мамонов А.И., *Пугачевщина в Сибири: очерк по документам экспедиции генерала Деколонга*, Москва 1898.
- Дневник Георгия Димитрова (1941–1945)*, ред. Т.Г. Зазерская, Москва 2020.
- Дніпрянський Б. [М. Кушнір], *Проблема української великодержавності і будучина східної Європи*, „Розбудова нації”, 1931, т. 4, № 1–2.
- Догма. Разговоры анархистов о войне*, <https://pramen.io/ru/dogma-razgovory-anarhistovo-vojne/> (дата обращения: 10 I 2024).
- Долбилев М., Миллер А., *Западные окраины Российской империи*, Москва 2006.

- Долгов В.А., Китов Анатолий Иванович – пионер кибернетики, информатики и автоматизированных систем управления, Москва 2010.
- Донесен и е сотрудника Отдела „Иностранные армии Востока» при Генштабе О К Х оберлейтенанта Баума генерал-майору Р. Гелену о персональном составе штаба А.А. Власова и антинемецких установках членов этого штаба от 10 января 1945 г., в: Генерал Власов: история предательства..., т. 1: Нацистский проект „Aktion Wlassow”, Москва 2015.
- Доповідна записка Олександра Шульгина про його діяльність у складі Делегації УНР на Мирній Конференції в Парижі, в: Олександр Шульгин в українському державотворенні та міжнародній політиці, ред. В. Піскун, Київ 2016.
- Драгоманов М., Вольный Союз – Вільна спілка. Опыт украинской политико-социальной программы, Женева 1884.
- Драгомиров А., „Наука побеждать” Суворова, в: Не числом, а умением! Военная система А.В. Суворова, Москва 2001 (Российский военный сборник, вып. 18).
- Дуб Я. [М. Кушнір], Еміграція російська та українська і боротьба за будучину Східної Європи, „Розбудова нації”, 1929, т. 2, № 10–11.
- Дубинский А.И., Заметки о языке литовских татар, „Вопросы языкознания”, 1972, по. 1.
- Дубовик А., Об анархо-путинцах, https://teletype.in/@kad_ifa/qncw21nNAEb (дата обращения: 14 VIII 2022).
- Жежко-Браун И.В., „Трудно быть Богом”, или игровое движение до и после перестройки, „Идеи и идеалы”, 2023, № 15.
- Журнал генерал-майора и кавалера Петра Никитича Кречетникова, главного командира корпуса Ея Императорского Величества, Императрицы Всероссийской, о движении и военных действиях военных в Польше в 1767 и 1768 годах, в: Чтения в Императорском обществе истории и древностей российских при Московском университете, 1863, июль–сентябрь, кн. 3.
- Западное Приграничье. Политбюро ЦК ВКП(б) и отношения СССР с западными соседними государствами. 1928–1934 гг., ред. О. Кен, А. Рупасов, Москва 2014.
- Западные окраины Российской империи, ред. М. Долбилов, А. Миллер, Москва 2006.
- Записка № 577-А/ОВ 27.03.1978 председателя КГБ при СМ СССР Ю.В. Андропова Генеральному секретарю ЦК КПСС „Отчет о работе Комитета госбезопасности за 1977 год”, в: Власть и диссиденты: из документов КГБ и ЦК КПСС, ред. А.А. Макаров, Н.В. Костенко, Г.В. Кузовкин, Москва 2006.
- Записка по вопросу об усилении вверенном мне крае русского землевладения, путем разрешения владельцам майоратных и подуховных имений Привислянских губерний, замены состоящих в их владении имений, на равноценные имения польских помещиков Северо-Западного края, bmrw.
- Застольные речи Сталина. Документы и материалы, ред. В.А. Невежин, Москва–Санкт-Петербург 2003.
- Игамбердыев Р.С., Голодная степь, ее прошлое и настоящее, Ташкент 1965.
- Из дневника А.Н. Куропаткина. Восстание 1916 г. в Средней Азии, „Красный архив”, 1929, т. 3, № 34.
- Интервью с бойцами анархистских подразделений Украины, <https://telegra.ph/Intervyu-us-bojcam-i-anarhistских-podrazdelenij-Ukrainy-05-08> (дата обращения: 8 V 2022).
- К., Проблемы Східної Європи, „Тризуб”, 1939, т. 15, № 5.
- Каспэ С.И., Империя и модернизация: Общая модель и российская специфика, Москва 2001.
- Катаян К., Равноприближенный. Центризбирком России Возглавил Беспартийный Физик Владимир Чуров, <https://web.archive.org/web/20130509223929/http://www.politjournal.ru/index.php?action=Articles&dirid=35&tek=6758&issue=190> (дата обращения: 26 V 2023).
- Керенский А., О войне, о кремле и о патриотизме, в: он же, Потерянная Россия, Москва–Берлин 2016.

- Кисельникова Т.В., *Идеи А.А. Богданова в проекте „Сверхмодерн” С.Е. Кургияна, „Вестник Омского университета”, 2016, № 2.*
- Кобылин И., *„Мыследеятельностная” гувернаментальность: история и классовое сознание управленца, „Новое литературное обозрение”, 2021, № 135.*
- Кокурин А.И., Петров Н.В., *Лубянка: Органы ВЧК-ОГПУ-НКВД-НКГБ-МГБ-МВД-КГБ, 1917–1991: Справочник, Москва 2003.*
- Колодзінський М., *Воєнна доктрина українських націоналістів*, ред. М. Посівнич, В. Рог, Київ 2019.
- Комар В., *Концепція прометеїзму в політиці Польщі (1921–1939)*, Івано-Франківськ 2011.
- Комарова Г.А., *Русский мир в меняющемся мире*, Москва 2018.
- Коминтерн в Башкирии. Деятельность специальных школ Коминтерна в годы Великой Отечественной войны (1941–1943 гг.): сб. док. и материалов, ред. М.Х. Марданов, Уфа 2018.
- Коминтерн и вторая мировая война, ч. 1: До 22 июня 1941 г., ред. Н.С. Лебедева, М.М. Наринский, Москва 1994; ч. 2: После 22 июня 1941 г., ред. Н.С. Лебедева, М.М. Наринский, Москва 1997.
- Коминтерн и гражданская война в Испании: Документы, ред. С.П. Пожарская et al., Москва 2001.
- Коминтерн и идея мировой революции: Документы, ред. Я.С. Драбкин et al., Москва 1998.
- Кондраль Д.П., Кузьмин А.Г., *Модели развития современной России в консервативных проектах модернизации страны*, „Общество: политика, экономика, право”, 2015, № 3.
- Корниенко Б., *Правый Дон – казаки и идеология национализма (1909–1914)*, Санкт-Петербург 2013.
- Косиньска У., *В окружении трех „черных орлов”. Генезис переговоров о заключении договора Левенвольде*, Москва 2019 (Всероссийская научная конференция РУСЬ, РОССИЯ: Средневековье и Новое время, т. 5).
- Костенко Д.Г., *Оборончество Кропоткина в годы первой мировой войны и полемика в анархистской среде*, в: *Труды Международной научной конференции, посвященной 150-летию со дня рождения П.А. Кропоткина*, т. 3: *П.А. Кропоткин и революционное движение*, ред. Н.М. Пирумова, Н.К. Фигуровская, А.В. Бирюков, Москва 1995.
- Костомаров М., *Книги битія українського народу*, Авгсбург 1947.
- Краткая Еврейская Энциклопедия*, Иерусалим 1976.
- [Кривошеин А.В.], *Записка главноуправляющего землеустройством и земледелием о поездке в Туркестанский край в 1912 году*, „Вопросы колонизации”, 1913, № 12.
- Криськов А., *Українська партія соціалістів-революціонерів у міжвоєнній Чехословаччині, „Гуманітарні студії: історія та педагогіка”, 2021, № 2.*
- Критический анализ солидарности с анархистами в контексте войны в Украине*, [s.l., s.a.].
- Крих А.А., Мулина С.А., Данильчик А., *Барские конфедераты в Западной Сибири: библиографический словарь*, Санкт-Петербург 2020.
- Крих А.А., Мулина С.А., *Польские конфедераты в Сибири*, „Известия иркутского государственного университета”, серия „Политология. Религиоведение”, 2012, № 2.
- Кропоткин П., *Победа на фронте и победа революции неразрывны, Нужна ли война?*, в: *Сборник статей П. Кропоткина*, В. Короленко, Г. Плеханова, Б. Шоу, Москва 1917.
- Кропоткин П., *Современная наука и анархия*, Петербург–Москва 1921.
- Кропоткин П.А., *Идеалы и действительность в русской литературе*, Москва 2014.
- Кропоткин П.А., *Обращение к украинскому народу*, публ. И.В. Петушкова, в: *Труды Комиссии по научному наследию П.А. Кропоткина*, ред. Н.М. Пирумова, Москва 1992, т. 1.
- Кропоткин П.А., *Письмо о русско-японской войне*, „Хлеб и воля”, 1904, пг 7.

- Кропоткин П.А., *Письмо первое. Брайтон. 23-го августа (5 сент.) 1914.*, в: *Письма о текущих событиях*, Москва 1917.
- Кропоткин П.А., *Послесловие*, в: *Речи бунтовщика*, Петербург–Москва 1921.
- Крутько А., *Функции и ресурсы гражданского общества во внешней политике России*, „Обозреватель”, 2013, № 7.
- Крюков В.М., Крюков М.В., *КВЖД 1929: взрыв и эхо*, Москва 2017.
- Кузнецова Н.И., Ойзерман Т.И., *Кастальский ключ Георгия Щедровицкого*, „Вопросы философии”, 2009, № 2.
- Кукулин И., *Альтернативное социальное проектирование в советском обществе 1960–1970-х годов, или Почему в современной России не прижились левые политические практики*, „Новое литературное обозрение”, 2007, № 88.
- Кургинян С., *Исав и Иаков. Судьба развития в России и мире*, т. 1–2, Москва 2009.
- Кургинян С., *Седьмой сценарий*, т. 2, Москва 1992.
- Кургинян С., *Суть времени. Философское обоснование мессианских претензий России в XXI веке*, т. 1–4, Москва 2012.
- Кургинян Сергей Ервандович, <https://myrotvorets.center/criminal/kurginyan-sergej-ervandovich/> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Кучеренко А., *Конгресс соотечественников: какой же русский не любит классовой борьбы*, „Коммерсант”, 2 IX 1991, <https://www.kommersant.ru/doc/649> (дата обращения: 31 V 2023).
- Лебедев В., *Подозрительные игры людей*, <https://www.chayka.org/node/310> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Лебедева ЛН.С., Наринский М.М., *Роспуск Коминтерна и создание Отдела международной информации ЦК ВКП(б). Май 1943 – май 1945*, в: *История Коммунистического Интернационала 1919–1943: Документальные очерки*, ред. А.О. Чубарьян, Москва 2002.
- Ленин В.И., *Империализм, как высшая стадия капитализма*, Петроград 1917.
- Ленин В.И., *Неизвестные документы 1891–1922*, ред. Ю.Н. Амиантов, Ю.А. Ахапкин, В.Т. Логинов, Москва 2000.
- Ленин В.И., *Неизвестные документы. 1891–1922*, ред. Ю.Н. Амиантов *et al.*, Москва 1999.
- Ленин В.И., *О задачах оппозиции во Франции. Письмо к товарищу Сафарову, 10 II 1916*, в: он же, *Коммунистический Интернационал*, ч. 1, Москва 1936.
- Ленин В.И., *О лозунге Соединенные Штаты Европы (1915)*, в: он же, *Полное собрание сочинений в 55 томах*, Москва 1969.
- Леонова Н.Н., Леонов Н.И., *Голодная степь (Ист.-геогр. очерк)*, Ташкент 1957.
- Линдер И., Чуркин С., *Красная паутина. Тайны разведки Коминтерна. 1919–1943*, Москва 2005.
- Липа Ю., *Панування, труд і лад*, Варшава 1940.
- Липа Ю., *Призначення України*, Львів 1938.
- Липа Ю., *Розподіл Росії*, Варшава 1941.
- Липа Ю., *Чорноморська доктрина*, Варшава 1940.
- Липинський В., *Листи до братів хліборобів. Про ідею і організацію українського монархізму*, Відень 1926.
- Лист Є. Онацького до Є. Коновальця, 10 травня 1931 р., в: Є. Онацький, *У вічному місті*, т. 2: *Записки українського журналіста. 1931–1932 роки*, Торонто 1981.
- Лист С. Петлюри до А. Лівницького, 14 червня 1922 р., в: А. Лівницький, *Листування (1919–1953 роки)*, ред. Я. Файзулін, Київ 2019.
- Лівницький А., *Промова виголошена в одній з еміграційних колоній на весні 1933 року*, в: О. Шульгин, *Без території. Ідеологія та чин уряду У.Н.Р. на чужині*, Париж 1934.
- Лор Э., *Российское гражданство: от империи к Советскому Союзу*, Москва 2017.
- Лор Э., *Русский национализм и Российская империя: Кампания против «вражеских подданных» в годы Первой мировой войны*, перев. В. Макаров, Москва 2012.

- Лубянка. Сталин и ВЧК-ГПУ-ОГПУ-НКВД. Январь 1922 – декабрь 1936, ред. А.Н. Яковлев *et al.*, сост. В.Н. Хаустов, В.П. Наумов, Н.С. Плотникова, Москва 2003.
- Люцидарская А.А., *Служилые поляки в Томске (по материалам XVII столетия)*, в: *Сибирско-польская история и современность: актуальные вопросы*, сборник материалов Международн. научн. конфер., Иркутск 2001.
- Ляпина Т.В., *Современные избирательные технологии или театр политических теней*, Киев 2009.
- М.Л., *Проти большевиків чи проти Москви?*, „Тризуб”, 1937, т. 13, № 17–18.
- М.П., *Московський шантаж*, „Геть з большевизмом”, 1938, т. 2, № 3.
- Максимов Н., *Государство в подполье*, „Социалистический Вестник”, 27 II 1945, № 3–4.
- Малинова О., *Актуальное прошлое. Символическая политика властвующей элиты и дилеммы российской идентичности*, Москва 2015.
- Малкин Е.Б., Мамитов А.К., Петров В.В., *Политические технологии. Работа над ошибками*, Москва 2016.
- Малкин Е.Б., Сучков Е., *Политические технологии: избирательные технологии, партийное строительство, политические проекты*, Москва 2006.
- Манифест Комитета Сопротивления*, <https://medium.com/@blackheadquarterinua/манифест-комитета-сопротивления-4127283d7fbc> (дата обращения: 20 V 2022).
- Манифест о войне*, в: *Анархисты. Документы и материалы, 1883–1935 гг.*, т. 1: 1883–1917, ред. В.В. Кривенький, Москва 1998.
- Марача В.Г., *Отличительные черты методологического мышления как „идеального ядра” интеллектуальной традиции Московского методологического кружка*, в: *Георгий Петрович Щедровицкий (Философия России 2-й половины XX века)*, ред. П.Г. Щедровицкий, В.Л. Данилова, Москва 2010.
- Маркин В., *Неизвестный Кропоткин*, Москва 2002.
- Мартенс Ф.Ф., *Собрание трактатов и конвенций, заключенных Россией и иностранными державами*, т. 5, Санкт-Петербург 1880.
- Мартинець В., *Українська справа та її зовнішнє ставлення*, „Розбудова нації”, 1930, т. 3, № 5–6.
- Материалы „Особой папки” ЦК РКП(б)-ВКП(б) по вопросу советско-польских отношений 1923–1944*, ред. И.И. Костюшко, Москва 1997.
- Материалы для истории русской армии. Русские полководцы*, Сборники документов под общей ред. А.В. Сухомятина, В.Д. Стырова, т. 1: А.В. Суворов, Москва 1949.
- Мацієвич К., *Розподіл Росії*, „Тризуб”, 1934, т. 10, № 15.
- Мацук А., *Грамадска-палітычнае жыццё Вялікага Княства Літоўскага ў часы бескаралеўя 1733–1735 гг.*, Мінск 2020.
- Мацук А., *Новоградская шляхта во время королевских выборов 1733 г.*, w: *Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVIII amžiuje: iššūkiai, laimėjimai, netektys*, т. 3, Vilnius 2016.
- Менделеев Д.И., *К познанию России*, Москва 2002.
- Ми – українська антиавторитарна волонтерська мережа „Операція солідарність”*, <https://t.me/theblackheadquarter/173> (дата обращения: 1 V 2022).
- Миддендорф А.Ф., *Очерки Ферганской долины*, Санкт-Петербург 1882.
- Миллер А., *Россия и Русификация Украины в XIX веке*, <http://litopys.org.ua/vzaimo/vz12.htm> (дата обращения: 15 III 2023).
- Миндлин А.Б., *Деятельность комитетов, комиссий и совещаний по еврейским реформам в России в XIX – начале XX века*, „Вопросы истории”, 2000, nr 8.
- Митрохин Н., *Русская партия: Движение русских националистов в СССР. 1953–1985 годы*, Москва 2003.
- Мишкинене Г., *Очерк истории и культуры литовских татар*, „Диаспоры”, 2005, т. 7, № 2.
- Мітрінга І., *Большевицьке питання*, „Геть з большевизмом”, 1937, т. 1, № 1.

- Міхновський М., *Програма Української Народної Партії*, в: он же, *Суспільно-політичні твори*, ред. І. Гирич, О. Проценко, Ф. Турченко, Київ 2015.
- Міхновський М., *Самостійна Україна*, в: он же, *Самостійна Україна. Спарава української інтелігенції*, ред. В. Ярменко, Київ 2007.
- Мрачник Д., *Народ-антифашист: російсько-українська війна та радикальна зміна парадигми*, <https://www.nihilist.li/2022/03/29/narod-antifashist-rosijsko-ukrainska-vijna-ta-radikalna-zmina-parativiv/> (дата обращения: 29 III 2022).
- Мулина С.А., *Барские конфедераты в современной польской памяти и историографии*, „Новая и новейшая история”, 2018, № 5.
- Мулина С.А., *География польской ссылки в Сибири в девяностые годы XVIII века / Geografia polskiej zsyłki na Syberię w latach 90. XVIII wieku*, „Niepodległość i Pamięć”, 2017, nr 4 (60).
- Мулина С.А., *К вопросу о численности ссыльных барских конфедератов в Сибири*, в: *Nie tylko w Wielkopolsce. Materiały z konferencji „Za wiarę i wolność” w 250. rocznicę konfederacji barskiej*, ред. В. Judkowiak, W. Ratajczak, Poznań 2022.
- Мулина С.А., *Повесть о восьми трубачах. Польские военнопленные 1812–1813 годов в Сибири*, „Родина”, 2013, № 11.
- Надточий Э., *Об одном проигранном споре, или Ибн Рушд и большевики*, „Синий диван. Философско-теоретический журнал”, 2017, № 22.
- Национально-демократическая партия*, „Русская Жизнь”, 12 VI 1911, № 21–22.
- Невежин В.А., *Сталин о войне. Застольные речи 1933–1945 гг.*, Москва 2007.
- Немцы в истории России. Документы высших органов власти и военного командования 1652–1917*, ред. В.Ф. Дизендорф, Москва 2006.
- Никифоров Л.А., *Внешняя политика России в последние годы Северной войны: Ништадтский мир*, Москва 1959.
- Николаев Е., *Собрать расточенное*, https://www.ng.ru/facts/2006-03-15/2_rar.html?id_user=Y (дата обращения: 13 X 2022).
- Николаев П., *Монархист, историк, коллега Путина: умер экс-глава ЦИК РФ*, <https://www.gazeta.ru/politics/2023/03/22/16437643.shtml?updated> (дата обращения: 26 V 2023).
- Носов Б.В., *Начало противостояния России и Барской конфедерации (март 1768 года)*, в: *W cieniu wojen i rozbiorów. Studia z dziejów Rzeczypospolitej XVIII i początków XIX wieku*, ред. U. Kosińska, D. Dukwicz, A. Danilczyk, Warszawa 2014.
- Носов Б.В., *Российская гарантия государственного устройства шляхетской Речи Посполитой и политика России в Польше в начале восстания Барской конфедерации (1768 год)*, „Славянский альманах”, 2022, № 3–4.
- Носов Б.В., *Установление российского господства в Речи Посполитой. 1756–1768 гг.*, Москва 2004.
- Ньювенхойс Ф.Д., *Вопрос о милитаризме*, в: *Анархизм. Сборник*, Санкт-Петербург 1906.
- Обзор постановлений Высшей комиссии для пересмотра действующих о евреях в империи законов. Приложение*, Санкт-Петербург 1888.
- Обозреватель [Виктор Чернов], *После убийства Генриха Эрлиха и Виктора Альтера*, „Социалистический Вестник”, 7 IV 1943, № 7–8.
- Обухов В., *Схватка шести империй: Битва за Синьцзян*, Москва 2007.
- Общая записка Высшей комиссии для пересмотра действующих о евреях в империи законов (1883–1888)*, Санкт-Петербург 1889.
- Оглоблин В.Н., *Промышленность и торговля Туркестана. Из путевых заметок*, Москва 1914.
- ОДИ-1. Организационно-деятельностные игры*, ред. А.А. Пископфель, В.Р. Рокитянский, П.Г. Щедровицкий, Москва 2006.
- Онацький Є., *У вічному місті*, т. 2: *Записки українського журналіста. 1931–1932 роки*, Торонто 1981; т. 4: *Записки українського журналіста. 1934 рік*, Торонто 1989.
- Организационная структура Коминтерна, 1919–1943 гг.*, Москва 1997.

- Орелюк С. [І. Мітринґа], *Наш шлях боротьби*, ч. 1–2, s.l. 1940[?].
- Орелюк С. [І. Мітринґа], *Чи по дорозі нам з московським протибольшевицьким націоналізмом?*, „Геть з большевизмом”, 1937, т. 1, № 1.
- Орлик М. [Д. Мирон], *Ідея і чин України*, Київ 2001.
- Оставшиеся в Европе*, „Новый журнал”, 1942, № 1.
- Остапчук А., *Русское зарубежье думает вместе с нами*, „Независимая Газета”, 29 I 1992.
- Отчёты о состоянии и деятельности опытных хлопковых учреждений в Туркестане и Закаспийской области в 1907 году*, Санкт-Петербург 1910.
- Отчёты о состоянии и деятельности опытных хлопковых учреждений в Туркестане и Закаспийской области в 1909 году*, Санкт-Петербург 1912.
- Пакт Кавказької конфедерації*, „Тризуб”, 1934, т. 10, № 27–28.
- Пат Я., *Бегство 150 000 польских евреев из Советского Союза*, „За свободу”, 1946, № 17.
- Первая всеобщая перепись населения Российской империи*, *Общий свод*, Санкт-Петербург 1905. [Передова], „Тризуб”, 1939, т. 15, № 29–30.
- Пётр Георгиевич Щедровицкий, <https://www.geni.com/people/Пётр-Георгиевич-Щедровицкий/6000000076493368903> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Пётр Кропоткин. *Сборник статей, посвященный памяти П.А. Кропоткина*, ред. А.А. Боровой, Н.К. Лебедев, Петербург–Москва 1922.
- Петров Н., *Об ирригации в Туркестанском Крае*, Ташкент 1894.
- Петушкова И.В., *Петр Алексеевич Кропоткин и I мировая война*, в: *Труды Международной научной конференции, посвященной 150-летию со дня рождения П.А. Кропоткина*, ред. Н.М. Пирумова, Н.К. Фигуровская, А.В. Бирюков, т. 2: *Идеи П.А. Кропоткина в социально-экономических науках*, Москва 1997.
- Пирумова Н.М., *Петр Алексеевич Кропоткин*, Москва 1972.
- Пископфель А.А., Г.П. Щедровицкий – подвижник и мыслитель, в: *Познающее мышление и социальное действие (наследие Г.П. Щедровицкого в контексте отечественной и мировой философской мысли)*, ред. Н.И. Кузнецова, Москва 2004.
- Пископфель А.А., Садовский В.Н., Щедровицкий, Георгий Петрович, в: *Новая философская энциклопедия*, т. 4: Т–Я, ред. В.С. Степин, Москва 2010.
- Письмо [Ж. Граву]*, 2 IX 1914, в: В.Л. Бурцев, *О войне*, Петроград–Москва 1916.
- Покорение Голодной степи*, Ташкент 1976.
- Политбюро ЦК РКП(б)-ВКП(б) и Европа. Решения „особой папки”*, 1923–1939, Москва 2001.
- Политбюро ЦК РКП(б)-ВКП(б) и Коминтерн: 1919–1943: документы*, ред. Г.М. Адиебеков, К.К. Шириня, Москва 2004.
- Полное собрание законов Российской империи*, Санкт-Петербург 1830, т. 18.
- Полное собрание законов Российской империи. Собрание 3*, т. 2, Санкт-Петербург 1886; т. 7, Санкт-Петербург 1889.
- Попов С.В., Щедровицкий П.Г., *Конкурс руководителей. Всесоюзный конкурс на должность директора завода микроавтобусов РАФ: анализ случая*, Москва 1989.
- Попов В.К., *Заговор негодяев. Записки бывшего подполковника КГБ*, s.l. 2020, <https://avidreaders.ru/book/zagovor-negyodyaev-zapiski-byvshego-podpolkovnika-kgb.html>.
- Попов В.К., *Записки бывшего подполковника КГБ: Перестройка и Комитет государственной безопасности СССР*, <https://gordonua.com/publications/zapiski-byvshego-podpolkovnika-kgb-perestroyka-i-komitet-gosbezopasnosti-sssr-1495594.html> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Последние недели Генриха Эрлиха и Виктора Альтера*, „Социалистический Вестник”, 7 VII 1943, № 11–12.
- Почему „нет войне между народами” – неверный лозунг?*, <https://aitrus.info/node/5965> (дата обращения: 16 V 2023).
- Почему мы не вместе?*, <https://www.hse.ru/news/40871606.html> (дата обращения: 13 X 2022).
- Призыв революционера-эмигранта П.А. Кропоткина к русским гражданам*, Петербург 1917.

- Прокопович В., *Україна і реконструкція Європи*, „Тризуб”, 1938, т. 13, № 41.
- Пятницький В.И., *Осип Пятницький и Коминтерн на весах истории*, Москва 2004.
- Р.А. [Р. Абрамович], *Новая Польша и антисемитизм*, „Социалистический Вестник”, 15 V 1944, № 9–10.
- Радзік Р., *Прычыны слабасці нацыятворчага працэсу беларусаў у XIX–XX*, „Беларускі гістарычны агляд”, 1995, т. 2, № 2.
- Радлов В.В., *Средняя Зерафшанская долина*, „Записки Императорского Русского географического общества по отделению этнографии”, т. 6, Санкт-Петербург 1880.
- Разве Путин может быть неправ?*, <https://www.kommersant.ru/doc/757109> (дата обращения: 26 V 2023).
- Разувалова А., *Писатели-„деревенщики”. Литература и консервативная идеология 1970-х годов*, Москва 2015.
- Рар Г. [А. Вертов], *Пленная церковь*, „Посев”, 1954.
- Рар Г., *Двух Русских Церквей быть не может*, „Посев”, 1991, № 5.
- Рар Г.А., *„...И будет наше поколение давать истории отчет. Воспоминания”*, Москва 2011.
- Раутайнен А., *Почему надо поддержать Украину?*, https://avtonom.org/author_columns/pochemu-nado-podderzhat-ukrainu (дата обращения: 28 I 2022).
- Рашидов Ш., *Победители*, Ташкент 1951.
- Ревич Ю.В., Малиновский Б.Н., *Информационные технологии в СССР. Создатели советской компьютерной техники*, Санкт-Петербург 2014.
- Регест. Протокол допроса В.Ф. Малышкина, содержащий сведения о 41-м члене КОНР, 65-ти сотрудниках различных управлений КОНР и штаба РОА и 28-ми работниках пропагандистских курсов в Дабендорфе и Вульхайде*, в: *Генерал Власов: история предательства*, т. 2, кн. 1: *Из следственного дела А.А. Власова*, ред. Т.В. Царевская-Дякина, Москва 2015.
- Резолюції Закардонної Конференції УПС-Р 6 лютого 1927 р. в Празі*, „Вільна спілка”, 1927–1929, № 3.
- Рескрипт генер.-аншефу гр. Румянцеву. 22 ноября 1768 г.*, в: *Сборник Императорского Русского исторического общества*, т. 87: *Дипломатическая переписка Императрицы Екатерины II*, ч. 5: 1768–1769, Санкт-Петербург 1893.
- Речь П.А. Кропоткина*, в: *Стенографический отчет Государственного совещания 1917 г.*, Москва 1930.
- Речь, произнесенная на митинге Общества потребителей „Кооперация”, 14 января 1918 г. в Москве*, Москва 1918.
- Роддугин О., *Тайны биографии Сергея Кургуяна*, <https://sobesednik.ru/politika/20120302-tainy-biografii-sergeya-kurginyana> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Роля и място на активните мероприятия в разузнаването*, София, 6 юни 1979 г., в: *Държавна сигурност – активни и остри мероприятия (1944–1991 г.)*. Документален сборник, София 2020.
- Россия в глобальном конфликте XVIII века. Семилетняя война (1756–1763) и российское общество: коллективная монография*, *Historia Rossica – Studia Europaea*, ред. М.Ю. Анисимов и Д.А. Сдвижков, Москва 2023.
- Рудницький С., *Українська справа зі становища політичної географії*, Берлін 1923.
- Руководство к русским законам о евреях*, ред. М.И. Мыш, Санкт-Петербург 1914 (Издание неофициальное).
- Ряст О. [С. Петлюра], *Сучасна українська еміграція та її завдання*, Щипіорно 1921.
- С.В., *Европейские социалисты и советская политика*, „Социалистический Вестник”, 15 IV 1944, № 7–8.
- С.Г., *Міжнародна ситуація та поневолені народи СССР*, „Тризуб”, 1934, т. 10, № 4.
- Садовский В., *Русское землевладение в Правобережной Украине*, „Украинская жизнь”, 1913, т. 1.

- Сайтанов С.В., *Анархо-реформизм в общественно-политических взглядах П.А. Кропоткина (1897–1921 гг.): диссертация на соискание учёной степени кандидата исторических наук*, Иваново 2012.
- Сандомирский Г.Б., *Кропоткин и Франция*, в: *Пётр Кропоткин. Сборник статей, посвященный памяти П.А. Кропоткина*, ред. А.А. Боровой, Н.К. Лебедев, Петербург–Москва 1922.
- Сапир Б., *Польский вопрос*, „Социалистический Вестник”, 22 VIII 1944, № 15–16.
- Сапронов П.А., *Русская литература XIX века и культурные доминанты русского мира*, Москва 2022.
- Сборник Императорского Императорского Русского исторического общества*, т. 61, Санкт-Петербург 1888; т. 87, Санкт-Петербург 1893; т. 118, Санкт-Петербург 1904; т. 136: *Протоколы Конференции при Высочайшем дворе*, Санкт-Петербург 1912.
- Сборник правительственных распоряжений по водворению русских землевладельцев в Северо-Западном крае*, Вильна 1886.
- Сборник узаконений и распоряжений по землевладению в западных губерниях с решениями Правительствующего сената (по общему собранию и Кассационному департаменту)*, ред. Т.Л. Рафальский, Киев 1895.
- Свод высочайших отметок по всеподданнейшим отчетам за 1881–1890 гг. генерал-губернаторов, губернаторов, начальников областей и градоначальников*, s.l. [Санкт-Петербург] 1893.
- Семенов И.Н., *Персоналогия житнетворчества В.А. Лефевра и развитие рефлексивных наук (от логики и психологии через кибернетику и этику к космологии)*, „Рефлексивные процессы и управление”, 2016, № 1–2.
- Славинський М., *Розподіл Росії*, „Тризуб”, 1934, т. 10, № 13–14.
- Смирнов Е.Т., *Задичавшая страна*, „Сборник материалов для статистики Сыр-Дарьинской области”, 1895.
- Смирнов С., Спешилова Е.И., Аванесов С.С., *Человек у зеркала: антропология автобиографии*, Санкт-Петербург 2021.
- Соболев С.Л., Китов А.И., Ляпунов А.А., *Основные черты кибернетики*, „Вопросы философии”, 1955, № 4.
- Собрание актива Московской организации РКП(б) 6 декабря 1920 г.*, в: В.И. Ленин, *Полное собрание сочинений в 55 томах*, vol. 42, Москва 1970.
- Собрание сочинений Ф. Достоевского в 15 томах*, т. 14, Санкт-Петербург 1995.
- Соглашение между Правительством Союза Советских Социалистических Республик и Правительством Германии о переселении германских граждан и лиц немецкой национальности с территории Латвийской и Эстонской Советских Социалистических Республик в Германию от 10 января 1941 г.*, в: *Документы внешней политики СССР*, в. 23: 1940–22 июня 1941 г. В 2 кн., кн. 2, ч. 1: 1 ноября 1940 г. – 1 марта 1941 г., Москва 1998.
- Солдатов А., *Аналитика в органах госбезопасности*, <http://www.agentura.ru/dossier/russia/fsb/analysis/> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Соловей Т., Соловей В., *Несостоявшаяся революция. Исторические смыслы русского национализма*, Москва 2009.
- Соловьевич С., *О сепаратистах*, „Новый журнал”, 1942, № 1.
- Соловьёв С., *Сочинения*, кн. 10, т. 19–20, Москва 1993.
- Соловьёв С.М., *История России с древнейших времен*, кн. XII: (1749–1761), т. 23–24, Москва 1964 (первое издание: 1873, 1874).
- Соловьёв С.М., *История России с древнейших времен*, т. 28: *История России в царствование императрицы Екатерины II*, т. 4, Москва 1878, <http://www.spsl.nsc.ru/history/solov/main/solv28p3.htm> (дата обращения: 10 III 2023).
- Сосин Д., *Искры свободы. Воспоминания ветерана радио*, s.l. 2008.

- Сталин и Каганович переписка. 1931–1936 гг., состав. О.В. Хлевнюк, Р.У. Дэвис, Л.П. Кошелева, Э.А. Рис, Л.А. Роговая, Москва 2001.
- Сталин И.В., *Сочинения*, т. 3, Москва 1946; т. 15, Москва 1997; т. 16, Москва 1997; т. 18, Тверь 2006.
- Сталин И.В., *Полное собрание сочинений*, т. 4, Москва 1947.
- Сталюнас Д., *Польша или Русь? Литва в составе Российской империи*, Москва 2022.
- Стамбол І., Кучеренко С., *Іван та Юрій Липи*, Харків 2016.
- Стегний П.В., *Разделы Польши и дипломатия Екатерины II: 1772, 1793, 1795*, Москва 2002.
- Столыпин П.А., *Грани таланта политика*, ed. П.А. Пожигайло, Москва 2012.
- Столыпин П.А., *Нам нужна великая Россия... Полное собрание речей в Государственной думе и Государственном совете 1906–1911*, ред. Ю.Г. Фельштинский, Москва 1991.
- Сурков В., *Куда делся хаос? Распаковка стабильности*, <https://actualcomment.ru/kuda-delsya-khaos-raspravovka-stabilnosti-2111201336.html> (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Сухобокова О., *Празька група УПСР та створення Соціалістичної ліги нового Сходу*, „Східноєвропейський історичний вісник”, 2018, № 6.
- Сушков А.В., *‘Ленинградское дело’: генеральная чистка ‘колыбели революции’*, Екатеринбург 2018.
- Терешкович П., *Этническая история Беларуси XIX – начала XX в. в контексте Центрально-Восточной Европы*, Минск 2004.
- Тимашев Н., *О целях войны*, „Новый журнал”, 1943, № 6.
- Тимашев Н., *Сила и слабость России*, „Новый журнал”, 1942, № 2.
- Токть С., *Белорусы в эпоху формирования современных европейских наций (XIX – начало XX в.)*, в: А. Кравцевич, А. Смоленчук, С. Токть, *Белорусы: нация пограничья*, Вильнюс 2011.
- Толстой И., *„Один русский – и тот Рар.. К 90-летию со дня рождения Глеба Александровича Рара*, <https://www.svoboda.org/a/24703227.html> (дата обращения: 7 X 2022).
- Толстой И., *Глеб Рар у микрофона Свободы. К 90-летию со дня рождения. Передача третья*, <https://www.svoboda.org/a/24717694.html> (дата обращения: 7 X 2022).
- Толстой И., *Глеб Рар: Годы странствий. К 90-летию со дня рождения. Передача вторая*, <https://www.svoboda.org/a/24711273.html> (дата обращения: 13 X 2022).
- Толстой М.Н., *Первый Конгресс соотечественников*, „Петербургский исторический журнал”, 2014, т. 3.
- Традиционные знания в области землепользования в странах Центральной Азии*, Алматы 2007.
- Троцкий Л.Д., *История русской революции*, т. 1–2, т. 1: *Февральская революция*, Москва 1997.
- Украина: *Между Двух Огней. Местные анархисты о надвигающейся угрозе войны*, <https://pl.crimethinc.com/2022/02/03/ukraina-miezhdu-dvukh-oghniei-miestnyie-anarkhisty-o-nadvighaiushchieisia-ughrozie-voinyu> (дата обращения: 3 II 2023).
- Укусов И.И., *Голодная степь*, Ленинград 1977.
- Условия Средне-Азиатского торгово-промышленного товарищества И. Кудрин и К° о приобретении земель от правительства в Голодной Степи и по реке Мургаб в Мервском оазисе*, в: *Россия и Туркмения в XIX веке: К вхождению Туркмении в состав России: Сборник документов*, Ашхабад 1946.
- Усманова Д., *Архивно-следственное дело Шарифа Айдарова (1940 г.) как источник по религиозно-национальной истории татарской общины г. Вильно в межвоенный период*, „Litteraria Copernicana”, 2020, vol. 133, no. 1.
- Усманова Д.М., *Контакты волго-уральских и польско-литовских татар в первой трети XX в.: культурно-религиозные и общественно-политические связи в мусульманской умме России*, „Lietuvos istorijos studijos”, 2014, vol. 11.
- Усов В.Н., *Советская разведка в Китае: 30-е годы XX века*, Москва 2007.

- Устинов О.А., *Концепция человека в философии К. Маркса: опыт реконструкции*, „Вестник Пермского университета. Философия. Психология. Социология”, 2016, № 4.
- Устинов О.А., *СМД-методология Г.П. Щедровицкого и советская философско-антропологическая мысль 60–80-х годов XX века*, „Вестник Тверского государственного университета. Серия: Философия”, 2017, № 1.
- Устинов О.А., *Философско-антропологический проект Г.П. Щедровицкого: историко-философский анализ*, „Вестник Пермского университета. Философия. Психология. Социология”, 2017, № 4.
- Ф.Э. Дзержинский – *председатель ВЧК-ОГПУ. 1917–1926*, ред. А.А. Плеханов, А.М. Плеханов, Москва 2007.
- Федотов Г., *Любовь к отечеству*, „За свободу”, 1945, № 16.
- Федотов Г., *Мы и они*, „Современные записки”, 1940, т. 70.
- Федотов Г., *Новое на старую тему*, „Новый журнал”, 1942, № 1.
- Федотов Г., *Просветы в тьму*, „За свободу”, 1947, № 18.
- Фейгина С.А., *Аландский конгресс: внешняя политика России в конце Северной войны*, Москва 1959.
- Ферганская область, бывшие Кокандское ханство*, „Niwa”, 1876, № 14.
- Фирсов Ф., *34 года в Институте марксизма-ленинизма. Воспоминания историка*, Москва 2013.
- Фирсов Ф., *Коминтерн: погоня за призраком. Переосмысление*, Москва 2019.
- Фирсов Ф.И., *Секреты Коммунистического Интернационала. Шифропереписка*, Москва 2011.
- Францев В., *Карты русского и православного населения Холмской Руси*, Варшава 1909.
- Хива, или географическое и статистическое описание Хивинского ханства...*, Москва 1840.
- Хлобустов О., *История службы государственной безопасности. От Хрущева до Путина*, Москва 2018.
- Хольтсмарк С.Г., *Иностранное финансирование скандинавских коммунистических партий, 1917–1990, Золото из Москвы. Финансирование компартий Северной Европы, 1917–1990 гг.*, ред. М. Тинг, Москва 2017.
- Хофман Дж., *Марксизм и теория „праксиса”*, Москва 1978.
- Христенко В.Б., *Путеводитель по методологии организации, руководства, управления*, Тольятти 2003.
- Хромченко М.С., *Методолог*, т. 1, Москва 2020.
- Челноков А., *Муть времени. Кургинян-культ и его жрицы*, https://kompromat1.wiki/articles/142265-mutj_vremeni._kurginjan-kuljt_i_ego_zhritcy (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Чемакин А.А., *Имперская народная партия и независимая группа IV Государственной Думы: русские национал-демократы в 1913–1917 гг.*, диссертация, Российский государственный педагогический университет им. А.И. Герцена, Санкт-Петербург 2016.
- Чему свидетели мы были...: Переписка бывших царских дипломатов, 1934–1940: сборник документов в двух книгах*, т. 2: 1938–1940, ред. Е. Примаков, Ю. Стрижов, Москва 1998.
- Чернов В., *Русский и немецкий антисемитизм*, „Новый журнал”, 1942, № 2.
- Чертопруд С., *Юрий Андропов. Тайны председателя КГБ*, Москва 2006.
- Чехович О.Д., *О некоторых вопросах истории Средней Азии XVIII–XIX веков*, „Вопросы истории”, 1956, № 3.
- Чуев Ф., *Сто сорок бесед с Молотовым*, Москва 1991.
- Шалашилин И., *К вопросу о причинах отставания районов орошаемого земледелия Средней Азии к середине XIX века*, „Вопросы истории”, 1960, № 9.

- Шаповал М., *Большевизм і Україна*, Прага 1926.
- Шаповал М., *До трудящих усіх народів*, „Нова Україна”, 1927, т. 6, № 10–11.
- Шаповал М., *Міжнаціональне становище українського народу*, Прага 1935.
- Шаповал М., *Щоденник. Від 1 січня 1925 р. до 22 лютого 1932 р. II частина*, ред. С. Зеркаль, Нью-Йорк 1958.
- Шатуновская О., *Об ушедшем веке*, La Jolla (CA) 2001.
- Шварз С., *Национальный вопрос в СССР*, „Социалистический Вестник”, 6 IX 1945, № 15–16.
- Шебалдина Г.В., *Шведские военнопленные в Сибири в первой четверти XVIII века*, Москва 2005, с. 59–63.
- Шкаренков Л., *Бурные волны русского моря*, „Российская Газета”, 5 XII 1991.
- Шульгин О., *Державність чи гайдамащина? (Збірник статей та документів)*, Париж 1931.
- Щеголев С.Н., *Украинское движение как современный этап южнорусского сепаратизма*, Киев 1912.
- Щедровицкий Г.П., *Московский методологический кружок: развитие идей и подходов (1)*, Москва 2004.
- Щедровицкий Г.П., *Оргуправленческое мышление: идеология, методология, технология. Курс лекций*, Москва 2000.
- Щедровицкий Г.П., *Принципы и общая схема методологической организации системно-структурных исследований и разработок*, в: Г.П. Щедровицкий. *Избранные труды*, Москва 1995.
- Щедровицкий Г.П., *Я всегда был идеалистом*, Москва 2001.
- Щедровицкий П.Г., Попов С.В., *Игровое движение и организационно-деятельностные игры*, „Вопросы методологии”, 1994, № 1–2.
- Щедровицкий П.Г., *Послесловие*, http://www.intelros.ru/intelros/reiting/rejting_09/material_sofy/8754-posleslovie-opyt-avtobiografii.html (дата обращения: 10 VIII 2023).
- Щедровицкий П.Г., *Эволюция функции игротехники в ОДИ*, в: *Инструменты работы модераторов: По результатам I слёта*, Москва 2019.
- Щепкин Е.Н., *Русско-австрийский союз во время Семилетней войны, 1746–1758 гг.*, Санкт-Петербург 1902.
- Эттингер Ш., *История еврейского народа*, Иерусалим 2001.
- Яковлев А., *Против антиисторизма*, „Литературная Газета”, 15 XI 1972.
- Яковлев Н.Н., *Европа накануне Семилетней войны*, Москва 1997; Ю.С. Медведев, *Русско-английские отношения в середине XVIII века (1748–1763)*, диссертация, Российский Университет дружбы народов, Факультет гуманитарных и социальных наук, Москва 2005.
- Яковлев Н.Н., *Россия и Великобритания накануне Семилетней войны: от союза к конфронтации*, в: он же, *Британия и Европа (сборник)*, Москва 2000.
- Якунин А.Ф., *Народы Средней Азии и Казахстана во второй половине 19 вика. Присоединение Средней Азии к Росии. Лекция, прочитанная в высшей партийной школе при ЦК КПСС*, Москва 1954.